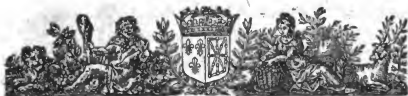

6
17 E
61

D.O.M.
INSCRIP-
TIONES,
EPITAPHIA,
ET ELOGIA,
Aloysij Iuglaris
Soc. Iesu.
Lugduni
Apud Guill. Barbier
Typogr. Regium.
CIƆIƆCXLV.
Audran, fecit

Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo Domino

F A V S T O
C A F F A R E L L O

Sanctæ Seuerinæ Archiepiſcopo, olim Apoſtolico Taurini Nuncio,

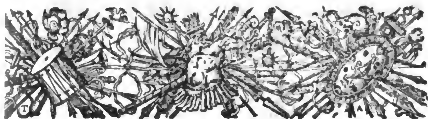

AVCTOR.

ECESSERIS licet in extremam Italiam, AMPLISSIME PRÆSVL, adhuc tamen mole meritorum tuorum occupas totam. Mihi ſanè in tanta locorum diſtantia præſentiſſimus es, adeò vt propior mihi nullus occurrat cui libelli huius patrocinium fidam. FAVSTI præfixione nominis auertere ſtudeo ab opere parum felici, quidquid illi minus fauſtum immineat. Hanc me prudentiam Patria tua docuit, in eo olim religioſiſſima, vt qui militum ſcriberetur Primicerius, non niſi fauſtum quidpiam fortunatumque ſonaret. Noui ego

miracula auctoritatis tuæ, vidi quæ calamitosissimi vitia temporis in illius virtute correxeris, dum iam nullis defendentibus Italiam Alpibus, ad earum radices te nouum pro ea murum opponeres, & bellorum incendia pretiosissimo sudorum imbre restingueres. Nullâ re magis quàm nimiâ agri sui felicitate misera Regio, vix alio piaculo, quàm quia alere bella potest bellis damnata, in Principum suorum absentia te potissimum habuit infelicissimæ solatium orbitatis. Tuis illa itineribus stetit: quoties abiisses, credebaris in exilium bella deducere; quoties rediisses, in curru tuo pacem reuehere AVGVSTISSIMÆ DOMVS, nec vnquam sine Christiani orbis periculo ruituræ, incolumitati consultum magis volens quàm tuæ; non tam ab VRBANO quàm à Deo statutus FECIALIS omnia Martis discrimina MERCVRIVS pertulisti. Dilatasti spatia charitatis obsessus; quæ ferrum peccarat in miseros medicatus es auro tuo; vnde TAVRINENSIVM PATER audire potueris, quorum commodis tua non solum impenderes, sed te ipsum. Exspectat gratissima Ciuitas non minori impatientia honorum tuorum incrementa, ac suorum decrementa malorum; anhelat colligere messem illius seminis, quod ita FAVSTVS iecit AGRICOLA, nec felicitatem mereri se putat, quoties eam ita debere velit aliis, vt non & tibi. An non igitur tueri sola nominis illius vmbra libellum potes, quo tot prohibere potuisti incendia vrbium, tot obstruere profluuia calamitatum? Plenam hanc venerationis iniuriam irrogare multo antè volueram modestiæ tuæ, at quia ipsa etiam virtus est, vt illi hactenus obsequutus tacendo sum; ita nunc iterum obsequor à maioribus encomiis abstinendo. Taurino, anno Domini, M, DC, XXXX.

LECTORI BENEVOLO AVCTOR.

Miraberis, Lector, quod consecratum Christi Iesu Elogiis calamum, minoribus argumentis potuerim profanare. Suasores tamen habeo nouæ huius temeritatis, fiduciam primùm tolerantiæ tuæ, mox & æquitatem excu-
ationis meæ. Miscellanea hæc diuerso admodum
concepta cœlo, Taurinensi, Mediolanensi, Genuensi,
icuti non vno omnia puerperio enixa mens est, ita
ion vnam omnia fortunam hauserunt. Impressêre se
œtibus suis variæ scribentis ætates, acumine alia
lacere voluissent, alia grauitate prodesse. Quia ta-
nen omnia suam lucem iam viderant, & quædam
nultorum terebantur manibus ita mendosa, vt me
demtidem puderet erroris plerumque non mei; par-
es meas duxi, non tam dare, quæ iam negare non

possem, quàm corrigere quæ dedissem. Cæterùm quid hæc sint, vbi legeris scies. Inscriptiones tamen si quæris, quales illæ sunt Antiquorum, pressæ, nitidæ, trophæis, templis, & sepulcris affixæ, Barnabam Brissonium, & alios consule. Scripsi ego in eo quoque genere plurimas, quas non exhibeo, contentus eas edere, quæ magis nostrorum temporum ingenio seruiunt, quàm memoriæ posterorum. Condona igitur certæ necessitati, quod inconsultæ temeritati dederas crimen, & qui minus potes benefico plaudere, parce beneuolo.

INSCRIPTIONVM INDEX.

Inſcriptiones 24. in funere Victoris Amedei Sabaudiæ Ducis, ad Valuas templi, & in templo ipſo.

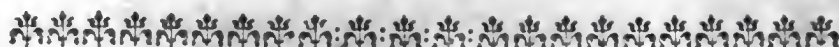
Inſcriptiones 17. quibus ſingularia eiuſdem Principis facinora commendantur.

Inſcriptiones & Elogia varia ad tumulum S. Ioannis Baptiſtæ: quibus vniuerſa eius vita explicatur.

ELO

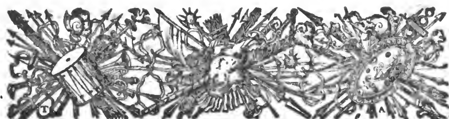
ELOGIORVM INDEX.

EPITAPHIORVM INDEX.

INSCRI

INSCRIPTIO STATVÆ CHRISTOPHORO COLVMBO LIGVRI ERIGENDÆ.

VDE, Liguria, exterorum Aquilis
Tuos Columbos præferre.
Is ego ſum, qui vni natus Orbi,
Duobus ereptus,
Vtrumque luſtrare auidus, illuſtrare capax,
Mare omne, Liguſticum feci.
Pluris mercatus occaſionem periculi,
Quàm alij ſecuritatem;
Æquè fortis toleratis,
Ac fortunatus inuentis,
Augendo Naturam, Artem probaui.
Sed Columbis terras detegere
Conſuetudo iam eſt, non fortuna.
Merſas olim diluuio
Prima Columba quæſiuit,
Clauſas Oceano primus Columbus inuenit.
Fauete Liguri, Ligures,
Nec timete Auaritiæ probrum,
Qui pro Nauibus Orbes datis.

LIGVSTICÆ MAGNIFICENTIÆ in Nouo Aqua-ductu Miracula.

ARcvs, quos hîc vides, Viator,
Triumphales & ipsi sunt,
Difficultate multiplici superata.
Habet vel ipsa pax Genuensium
Trophæa sua.
Vbi, qui vincerentur hostes defuerunt,
Artis suppetiis victa est
Maligni Soli Natura.
Quid non posse Ligurem putem,
Quando ita potest elementa transferre?
Catenatos Montes Nexu mansuro
Felicitatis suæ baiulos efficit,
Et triumphanti per aquas industriæ
Rebelles humeros commodare compellit.
Redundant Scatebræ,
Vbi nullæ nascuntur:
Et oblitæ barbariem originis suæ,
De Rusticanis Vrbanæ,
In omnem modestiam mansuescunt.
Nobilitati latices,
Qui & in valle serpere prohibentur,
Et elati in sublimiorem fortunam,
Tali, ac tantâ Ciuitate donantur,
Similitudinem quamdam tumoris
Ipsa incessus Maiestate mentiuntur.
Quidni nutriatur laboris amor in Ligure,
Si assiduus Conuiua Temperantiæ
Mixtos Rupium sudoribus suos bibit?
Bellorum incendiis
Recocta Genua vt est, non absumpta,
Non fabuloso Medeæ,

Sed

Sed induſtriæ ſuæ vero miraculo
Felicem in infantiam retroacta,
Patribus ſuis Matrum curas iniecit,
Dum ab iis, & ampliora exegit in aquis vbera,
Et faſcias in mœnibus laxiores.
Sed nimirum
Glorioſa ſemper in aquis Liguria eſt,
Seu à nullo luſtratas inueniat,
Seu ab aliquo malè occupatas percurrat,
Seu procelloſas arceat,
Seu remotas adducat.
Vbique in immemori Elemento
Famam ſuam ſtylo perennitatis inſcribit.

FELICISSIMÆ GENVENSIVM Reipublicæ pro Noua Mari opposita Mole Eucharisticon.

NÆ tu superba planè, Genua es,
Quæ famulare iugum
Domitis etiam elementis imponis!
Flagellato toties Nereo, nec correcto,
Iniecisti tu tandem compedes,
Quas illi frustrà olim minatus est Xerxes.
Nimirum decuit Maris Dominam fieri,
Quæ se Mariæ Seruam fecisset.
Vndequaque inaccessa
Cui inimico iam pateas,
Si, nè infesto quidem, iam peruia Vento es?
Europam vniuersam depascentibus bellis,
Accreuit in te Pacis Amor.
Seditiones puniebas olim in Ciuibus,
Nunc videre, ne quidem suffers in fluctibus.
Clausa Tumidis Ianua es;
Iam non nisi pacatis pates.
Procax Elementum ad modestiam erudis,
Illi libertatem imminuis, vt augeas tibi.
Pudorem non putet oppositis lapidibus cedere,
Vbi toties cedebat antè Cineribus.
Ligusticæ Sagacitatis Miraculo
A noxiis curatum spiritibus
Energumenum iam mare non est.
Tantæ Magnificentia Molis
Stuporem non aduenis solùm hominibus
Sed & Vndis iniecit.
Oblitæ innatam vesaniam.
Mutæ propemodum, immotæque iam torpent.
Quid Omen stupidis mireris in fluctibus

Inimici

Inimici reuerentiam operis?
Ineſt illis aliqua cum Auctore cognatio,
Quia ipſe etiam à MARI eſt.
Nouas inſulas Ligur Columbus inuenerit,
Tu, Anſalde, felicior, qui feciſti.
Fortunæ eſſe potuit
Quæ iam erant, detegere;
Solius Virtutis eſt,
Quæ omninò non erant, creare.
PALLAVICINOS
Statim ac Regio vidit in Solio
Hanc Regno ſuo perniciem
Neptunus exhorruit.
Notauit eorum in ſtemmate
Cæruleum non vno dente morderi,
Et ſe in imagine ſua
Quibuſdam quaſi raſtris incluſum
Iam captiuum teneri.
Quid quod ſub Auguſto altero
Palladi non tam Vicino, quàm Intimo,
Æmulam Romæ Vrbem
Nihil poſſe concipere credidit non Auguſtum?
Et ſterile quis adhuc dixerit ſolum,
In quo Ingenia tam fœcunda naſcuntur?
Elegantia Ligurum
Nihil incompoſitum tolerat,
Ne Mare quidem.
Æqualitatis Amici
Eam vel in Vndis finitimis perennem volunt.
Caue quidquam Moli opponas, Viator,
Cui vim non habuit,
Quam opponeret Mare.

FERALE TRIPVDIVM LIGVSTICI Maris in die Paschatis,

Anni Domini M. DC. XXXX.

Ncendium Italiæ Natura præsentiens,
Superfuso prohibere illud quodammodo
Studet freto.
Amabile Consilium, sed inane.
Malè medicamur aquis ardores
Solo Sanguine restinguendos.
Et speremus tranquillos in terris dies,
Quando ne Dies quidem, quam fecit Dominus,
Procellis vacat?
.Vah!quali Catechumeno
Recens decoratum est Pascha!
Ac si aggregari Fidelibus infidelitas posset,
Candicauit nobiscum in Albis spumeum Mare,
Et Christo renascentium habitu
Innatam truculentiam tegens,
Iustissimam gaudij occasionem
Choreis culpabilibus impiauit.
Moriturae Pelago libertatis
Supremi conatus hi sunt.
Condonate breuem hanc petulantiam,
GENVENSES:
Obluctatur fræno generosum Elementum,
Et maiorem vi sua sentiens
Industriam Vestram,
Quod non sperat excutere,
Gaudet concutere.
Indulgete impotentibus vndis
Hanc vltimam voluptatem,
Vt Bacchanali licentiâ Aream verrant,
A qua se breui æternùm præuident
Prohibendas.

Oneran

Onerandum ſe Claſſibus
Præſentiens Nereus bonus Augur,
Odioſo Miniſterio velit terga ſubtrahere.
Cælum cogitans, Nouus Gigas,
Eò liquidis ſe totum torquet in montibus.
Nimirum quibus diebus
Patuiſſe Latroni audiit,
Patere poſſe ſperauit & ſibi.
Pro Concionatoribus ſilentium meditantibus
Concionabundum Mare perorat.
Mugit in deſides
Tubam nouiſſimam expectantes, vt ſurgant;
Et id ipſum vrgens exemplo,
Quod alij ante omnia Verbo probauerant,
Docet,
Veſaniorem pelago eſſe,
Quem obiecti Cineres non componant.

ALOYSIO ALBRICCIO
Christiano Demostheni Obiurgatio Encomiastica.

I laudes modestia respuit,
Tolerantia querelas admittat.
Quod in nullo accusari valeas, Reus es.
Auocas ab optimis animos,
Quando exhibes meliora.
Mortuo Tullio aures obstruimus,
Ex quo cœpimus rediuiuum audire.
Cuius excitasti memoriam,
Gloriam extinxisti.
Vt habuerit Latium, qui displicerent in paucis,
Qui placeret in omnibus
Solam debuit Matrem habere Placentiam.
Illustrasti Rhetores Rhetor
Ita tamen vt Mendaces effeceris,
Dum Oratorem exprimi posse docuisti,
Qualem defenderant vix posse describi.
Cum sine Crimine dicas,
Te nemo nostrum sine crimine audiat,
Vtpote qui cogamur illico
Vel desperando, vel inuidendo peccare.
Pascendis auribus natus es:
Dubium tamen an earum magis acuas,
An mitiges famem,
Cum eas nunquam sine tui fame dimittas.
Quo diutius dixeris,
Eo magis cogimur timere ne desinas.
Id vnum non amamus in te,
Sine quo vix quidquam amamus in cæteris,
Parsimoniam Orationis.
Auditores tuos dicendo beaueras,

Quoties

Quoties ſuauitati adderetur æternitas.
In oculos,caput, ac manus,
Tranſtuliſti ex ore facundiam:
Cum in te digiti,
Non ſecus ac lingua
Loquantur,
Vocalia in te omnia,
Etiam cum tacueris, mutus eſſe non potes.
Cum omnia noueris mordere non noſti,
Stupente Mundo
Quòd adhuc dentibus careat
Tam adulta, tam robuſta facundia.
Innoxius tamen læſiſti cæteros,
Qui ſemel auditus eos feceris faſtidiri:
Adde quod tibi etiam noxius es:
Cum te iam perfectiſſimum crederemus,
Quod adhuc perfici poſſes,
Ideo didicimus,
Quia tu, te ipſo melior, docuiſti.
Placuiſti omnibus ſenior,
Quod prodeſſes;
Profuiſti iunior, quod placeres;
Inuidis etiam placere potueras,
Si potuiſſes in aliquo diſplicere.
Minarum horrorem
Ita confudiſti deliciis,
Vt magis à te argui,
Quàm laudari à cæteris peroptemus.
Quod degere cogamur Infantes,
Crimen tuum eſt,
Qui ita totam exhauſeris Eloquentiam
Vt extra te nulla ſuperſit.
Obiurgare tamen maluimus, quàm laudare,
Cùm ab eo vno laudari pro meritis poſſis,
A quo vno non debeas.

INSCRIPTIO ARCVS TRIVMPHALIS erecti à Nouocomensibus

FERDINANDO AVSTRIACO S. R. E. CARDINALI
ex Italia in Belgium discedenti.

ILLABERE Nouocomensium oculis Ferdinande,
Quorum pridem in animos descendisti.
His etiam è vallibus
Maiestatem tuam Eminere par est.
Lætitia Nostra argui
Non ex effectu debeat, sed ex causa.
Ex eodem nobis fonte
Et crescunt gaudia, & decrescunt.
Nos minus exhilaras veniens,
Quia iam exanimas discessurus.
Extremam hîc Italiam aspicis
Quæ tibi tota trophæum est.
Vtinam absentiæ tuæ damna non sentiat,
Quæ tot hausit à præsentia commoda.
Sed, quæ tua felicitas est,
Dare suam Belgio potes
Absque eo quod à nobis repetas, quam dedisti.
Tuis igitur deuota meritis, secura victoriis,
Hoc Tibi, & tibi impar obsequium,
Vno corde, multiplici nomine
Nouocomensium Ciuitas
Posuit.

INSCRI

INSCRIPTIO AD FORES Templi Corporis Christi, Quo die Taurinensium pietas innouaret Memoriam singularis Prodigij, quod inibi in Eucharistia olim acciderat, Anno 1453. Die 6. Iunij.

OCCVRRITE Magno Hospiti, Ciues,
Apud vos iterum Christus est.
Ex aëre in Aram descendit.
Non antiquate beneficium,
Quod quia æternum est
Semper est nouum.

Alia eodem loco, & die Anno sequenti exposita.

IAM non apud vos hospes est Christus,
Ius Ciuitatis
Gemino acquisiuit in sæculo.
Vocatus aderit,
Qui nec accitus accurrit.
Princeps Pacis populares suos
Inter arma non deseret.
Bellum odit raptus à milite.
Tueri ille vos potest,
Quia Deus:
Vult, quia Ciuis.

PRÆSAGIA IRIDIS ADMIRANDÆ eo ipſo die, & loco, imò & hora, circa Euchariſtiam ſpectata.

Ris hæc, Taurinenſes,
Iam non Iunonis Nuncia,
Sed veri Iouis,
Admirationis rectius mater, quàm filia,
Quamcunque cauſam habuerit,
Erupit è pluuia Gratiarum.
Obruerit hactenus terram
Diluuium Sanguinis,
Inermis Arcus hic
Nec Pharetras viduat, nec iaculatur ſagittas.
Quo erumpente olim ceſſarunt aquæ,
Ceſſabunt & lacrymæ.
Hyacinthus veſter
Quidni vobis halet ſuauius,
Si fabula non eſt
Fragrantiores eſſe flores telluris,
In quam Iris incubuit?
Senſit bibax Arcus lacrymas veſtras,
Ad quas hauriendas deſcendit.
Auguria falſa non ſunt,
Quæ ducuntur à viſceribus Dei.
Pluet herclè quamprimùm;
Sed de vapore fletuum
Pluuia Gaudiorum.

TA

TAVRINENSIBVS
pro hac ipsa Iride Eucharisticon.

EXaltationem Solis
In Ariete fingat Astrologus,
Eam nos hactenus experimur in Tauro.
Omnia illi esse in hoc Signo gaudia,
Iam non vno cognitum signo.
Deum Ioannes si vidit,
Vidistis & vos,
Vt olim candidatum in Nube,
Ita nunc laureatum in Iride.
Arcum Vestrum Tellus quæcumque formidet,
Cælestis enim est.
Illum dum exerit Princeps Pacis,
Profligare Bella molitur.
Sperate vel de Cælo suppetias,
Quibus in signum fœderis Cælum nitet.
Profunda nulla vulnera,
Nisi quæ ex alto,
Vnde securi estis, proueniunt.
Vel non dissentiente Chaldæo
Detrimentum Martis in Tauro est.
Data de Cælo significatio Bellis,
Vt & ipsa *fugiant à facie Arcus.*

INSCRIPTIO EXPOSITA eodem loco, & die, anno 1639. cùm vndequaque bella consurgerent.

Abite procul hinc Bella;
Præoccupauit Vrbem hanc Deus Pacis.
Fixit in ea tentorium suum,
Vnde odia, litesque profliget.
Adeste Ciues,
Et Pacem, quam non inuenitis in terra,
E' Cœlo quærite.

DEDICATIO SACELLI S. IOSEPH in eadem Vrbe, & Ecclesia.

Ciuitas Taurinensis,
Eumdem, dum moreretur, experta Patronum,
Quem Christus, dum viueret, Patrem,
Sopitâ Peste, Voti Rea,
Sacellum hoc posuit.

INSCRI

INSCRIPTIO POSITA IN ARCE *Momiliani, Inuictißimo Heroi Iafredo Bentio à Santena, pro eadem ab hoste seruata.*

ÆTERNAT hoc Marmor
Fidem illibatam, fortitudinem illæsam
D. Iafredi Bentij à Santena Pedemontani,
Qui sub Victore Principe
Miles inuictus
Acrocorinthum Sabaudiæ
Dignus Rege oppugnatore Propugnator
Defendit.
Ferro, Igne, Peste,
Ac demum Auro tentatus,
Victorem exercitum excepit infractus,
Reiecit illæsus.
Nec tempore, nec impetu fractus, edocuit
Principem suum
Momiliano quid firmius habuisse.
Strenuus, qui Arcem vna cum fide
Defenderit:
Felix, qui fidem vna cum Arce
Seruarit.
Anno Domini M. DC. XXX.

INSCRIPTIO AD VALVAS TEMPLI PASSIONIS,

Cum illud primum inuiseret Ferdinandus Austriacus S. R. E. Cardinalis.

QVidquid hic videris, Ferdinande,
Nisi te ipsum videris,
Dolor, & Passio est.
Si quam inuenies materiam gaudiorum,
Intulisse te puta:
Linquere te ipsum non potes,
Ideo vbicumque fueris gaudia sunt.

INSCRIPTIO PYRÆ EXCITATÆ Mediolani, cum Eminentissimus Cæsar Montius ex Legato in Hispania renunciatus est S. R. E. Cardinalis.

SVpra Montem positam Vrbem
Clarius iam micare par est.
Vicinum coniicere diem liceat,
Quando in Occidente rubere Mons cœpit.
Regendo Mundo nati sunt Montes;
Atlante iam fatiscente
Montem alterum parat Hesperia,
Cui Mundum imponat.
Romam amplificauit Vrbanus,
Cum supra septem Montes
Eminere iussit Octauum.
Aresiorum Aquilæ iam tuto in monte
Nidificant.
Cum iis plaudite, Ciues;
Inde illarum lætitia,
Vnde vestra securitas.

ALIA INSCRIPTIO
Occasione eiusdem Pyræ.

AD ſublimia, Ciues;
Votorum Noſtrorum meta Mons eſt.
Vt ſe Cælo finitimam faceret
In Montem intumuit Noſtra planicies.
Animos ad fodinam parate;
Aureus totus hic eſt,
Nec his indiget ignibus, vt eliquetur.
Infœcundus eſſe Mons nequeat,
Apud quem Beneficia ſua
Deponit Vrbanus.
Sperate Diluuio finem,
Ex quo Arca Dei reſedit in Monte.

INSCRIPTIO ARCVS TRIVMPHALIS, cùm Mediolanum Archiepiſcopus ingrederetur idem Cardinalis.

ASſueuiſti Victoriis, Cæſar,
Aſſueſce triumphis.
Et Cæſarem, & Priuatum eſſe non licet.
Ad primæ Romæ regimen
Per ſecundam Aſcende.
Ad te ſublimia quæque ferentur, vt creſcant.
Eminentia titulus aliis,
Monti etiam natura eſt.
Si Virtuti præmia non reſpondeant,
Merentis gloriam crede,
Non tenacitatem debentis.
A te victa patria eſt;
Vel vni Ciuium honeſtando non ſufficit.
Triumphat tamen adhuc illa tecum,
Imò de te,
Quæ modeſtiam tuam vicerit votis ſuis.
Ingredere igitur,
Et Inſubriam tuam inde etiam felicem ſcias,
Quod iterum Cæſaris ſedes eſt.

INSCRIPTIO AD FORES TEMPLI IANI excitati à Christiana Francica, Ducissa Sabaudiæ, cùm gratulata Ludouico Fratri Delphinum Filium, festos Taurinensibus ludos daret.

PAtuerint hactenus Iano fores;
Augustus alter exoritur,
Qui eas æternùm occludat.
Mars extinguendus
Hanc funeri suo Pyram accendit.
Ferte, Ciues,
De Cordis ardoribus rogo suppetias.
Eo sublato Astream è cælo ne poscite;
Iam habetis.

ALIÆ INSCRIPTIONES eadem occasione.

LVDOVICVM sine liberis
Hactenus Natura reliquerat,
Quod illos dare degeneres nollet,
Pares nisi serò non posset;
Princeps optimus
Multorum annorum iustus est labor:
Hinc in omnibus Henrici filiis
Sera fœcunditas.
Qui non pariunt, nisi æternùm victuros
Diu coguntur cogitare quos pariant.

Compone tandem fluctus, Europa;
Nouo Soli venerationem hanc debeas.
Quiescite Bombardarum tonitrua,
Quæ Delphinos
Plausu, & citharâ gaudentes fugatis.
Mutare illi si Maria solent,
In tuto sunt omnia.
Qui tempestatem indicerent in Malacia,
Malaciam in tempestate portendunt.

Vulcanus alibi fulminum,
Hîc faber gaudiorum est.
Otiosum ne puta;
Catenas, quibus iterum Martem irretiat, cudit.
Ex quo Delphini vti ope iam potest,
Ex Venatore Piscator,
Martem ipsum sua sperat in retia
A Delphino trahendum.

Ludouici gaudia
Veſtra facite, Taurinenſes.
Non niſi Sabaudiæ bono
Felix futura Gallia eſt.
Irrigate flammarum pluuiâ
Tantorum ſemina gaudiorum.
Telluri dies inuideat nouum Solem,
Nox noua ſidera.
Cælum Cometis obruite;
Prædicabunt Regum Natalia,
Nec prædicent exitia.

In Die Solis, in hora Veneris,
Lucis, & Gratiarum fœtus erupit.
Aſtrologum Coniectorem non terreat,
Quod cum Sagittario natus ſit;
Magiſter Achillis
Non niſi alterum Achillem reuexit.
Pacis, & Iuſtitiæ Regnum
Ominatur Horoſcopus;
In dignitatum enim domo,
Vnà cum Sole, & Mercurio,
Aſtream habet, & Libram.

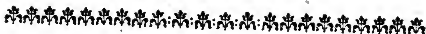
Finitimus Aquilæ in Cælo Delphinus eſt;
Inter ſe vtinam non opponerentur in terra.
Primæ magnitudinis ſidera
Quamdiu non cohærent, diuidunt Mundum.
Accedat igitur Ludouici miraculis,
Vt tam diuerſa conciliet.
Accedat fœcunditati,
Vt dici etiam debeat Pater Pacis.
Meliorem dare Delphino ſuo Sororem
Non poteſt.

Quicum

Quicumque pacem nunciet,
Christianam beet.
Odit illa nimium bella,
Quæ se Beneficam esse non sinant.
Oleam amat, Minerua enim est.
Nouum igitur de cælo Fecialem
Delphinum,
Fratris Regno, æquè ac suo gratulata,
Has de Europæ incendio
Superstites flammas
In lætitiæ argumentum accendit.

Morum suorum harmoniæ debeat Ludouicus,
Quod Delphinum, Arion alter, attraxerit.
Mundo Naufrago
Idem æui Phalanto vector inuentus,
Cuius ope liber emergat è fluctibus.
Humanissimi Delphini
Soli hominem in procella non deserunt.
Quos verò alit Gallia,
Ne minus humanos putes;
Homines sunt.

September aliis fructuum,
Galliæ, & Sabaudiæ
Florum etiam mensis est.
Habuit ab eo illa Lilia,
Ista Hyacinthos.
Veris huius fortunam
Par vtinam sequatur Autumnus.
Diuerso fato non desinant,
Qui eodem propè cœperunt.
Diu expectati
Morarum hanc pœnam luant;
Vt non nisi serò abeant,
Qui maturius non venerunt.

LVCVBRATISSIMI OPERIS Raphaëlis à Turre Genuensis Patritij ad Lectorem Censura.

TRita via non est, quam ingrederis;
Raphaële tamen Duce,
Quamcumque securus ingredi viam potes.
Ducet ille te, & reducet incolumem,
Et de exenteratæ Veritatis visceribus,
Remedium eruet cæcitatis.
Errorum excursiones quî timeas
Securus in Turri?
Ire nisi per summa non possis,
Tanta sublimitate fundatus.
Solum ne puta, quem sequeris;
Mercurium, Apollinem, Palladem, secum trahit.
In omni Sapientiæ promptuario
Saginatum ingenium
Mille tibi subinde delicias
Conuiua non auarus apponet.
Insulsum ab eo nihil expecta,
Qui salem ipsum sua eruditione condiuit.
Omnem cum eo Noctem ignores,
Qui Serenissimo Ligurum Cælo
Destinatur in Solem.
Tibi itineris labor non pereat,
Cuius experientia doceare pleraque,
Nec pauciora dedoceare.
Mens oculatissima in TVRRI eminens,
Quidni ab aliis pleraque malè visa detexerit?
Eguit hac noua specula Mundus,
In qua toleratæ hactenus profundum inscitiæ
Metiretur.

Vos

V o s in Spem portûs erigite,
Qui dubio fluctuatis in Pelago Doctrinarum.
Accendit sua D e v s in Turri lumina,
Ad quæ qui dirigat iter suum,
Alterius face non egeat Cynosuræ.

CELEBERRIMI MEDIOLANENSIVM Limocomij Inſcriptio.

QVid exhorres locum, Viator,
Vbi tam multi ſunt, quos amaſti?
Ædificij huius
Sola tibi diſplicere occaſio debeat.
Capitolium Mortis hoc eſt;
Agit illa huc currus ſuos,
Quoties debellatâ Populorum ſalute triumphat.
Nulla ex re magis
Secundæ Romæ Maieſtatem intelligas,
Quàm quod in ea vel ipſa Peſtis
Tam magnificè habitat.
Aſceterium Patientiæ tot penè diſtinctum in Cellas,
Quot ſecatur annus in dies,
Nouam pleroſque Philoſophiam
Ineruditis hiſce ſub porticibus docuit.
Prædium Mortis eam illi ſæpè
Protulit Meſſem,
Vt æſtatis vnius feracitate
Horrea ſua omnia prorſus implerit.
Suos & Circus hic coronat Athletas.
Habet Caroli Virtus, & æmulos, & hæredes,
Qui ex bonis Palæſtritis optimi milites,
Vel cum ineluctabili neceſſitate
Audeant hoc Campo certare.
Viden' vt ex omni facie miſeris Deus patet?
Inter eos medius,
Ex vndequaque aperto tentorio
In omnem Areæ ambitum eiaculatur ſolatia.
Numerum Columnarum quid ſtupeas?
Ruentem ſpem vitæ
Ne tam multa quidem fulcra ſuſtineant.

Aquarum ſcatebris totus vt ager redundet
Extinguendæ tamen iræ Dei,
Quam continet,
Tuis adhuc lacrymis opus habet.
Tactos igne de Cælo ne dubita,
Quos vides ſolos de ſe Cineres reliquiſſe.
Et adhuc prouidos nos venditemus mortales,
Qui Vallo, & Mœnibus conamur peſtem includere,
Ac ſi non veniret ex alto.
Cæli vitia nemo benè correxerit,
Qui ea non correxit in ſuis.

D. VALERIANO CASTILLIONEO pro Noua D. Benedicti Historia Eucharisticon.

QVam multa fœcundissimi puerperia capitis!
Nata semel de Iouis Cerebro Pallas,
Renata sæpè de tuo.
Magus Medea quacumque felicior,
Æsones & tu recoquis in iuuentam,
Exutosque prisci sæculi horrorem,
Mansuescere in Noui elegantiam cogis.
Vel in miraculis memor tamen Naturæ
Primam pietatem egeris in parentes,
Secundam effusurus in Principes.
A quo melius, quàm à filio accipiat Palingenesim Pater?
Mutare Nomen iam possit,
Ex quo non *Bene* solum, sed & optime *dictus* est.
Spinas quas ante calcauerat, rosis inuolutus iam rideat,
Et tui acuminibus ingenij, vepreti sui aculeos consoletur.
Venena si bibit, bibat Ambrosiam,
Quám in Vrbe natus Ambrosij Nobilis pocillator propinat.
Sitim cui non accendas Calice aureo,
Tot vndequaque nitoribus fulgurante?
Cælum in paginas transtulisti:
Nullum in eo micat nisi primæ magnitudinis sidus.
Quæ tibi copia luminum est,
Viam lacteam vel ipso exprimis atramento.
Quæ tibi argumenti felicitas,
Inuenit in stellis singulis plura signa
Cuique superbiam factura Zodiaco.
Casti Leonis non nisi laudatissimæ prædæ sunt.
Solers in Cassino Venator Heroum in sylua baccharis,
Et temporis ereptos dentibus in sinum æternitatis exonetas.
Vni Valeriano laxauerit Cæcilia Cælum,
Alteri oculatissima sapientia par beneficium mereatur.

SVPER

SVPERBIA PAVPERTATIS in augustissimo Mediolanensium Nosocomio.

AGnosce Viator Christum in Paupere,
Et has non accusabis impensas.
Sufficere Mendicis tuguria poterant,
Christo hæc ipsa tanta Magnificentia par nõ est.
Ægrorum suorum contubernalem Deum qui vellet,
Hac illum allicere studuit hospitij Maiestate.
Quanquam, vt traheretur, sufficere poterat
Domum hanc dicasse Mariæ.
Sequitur & Noster Iupiter Cælum suum,
Et vbi Mater præest,
Ibi semper tam bono filio iucunda statio est.
Nobilium titulus ex quo cœpit esse Paupertas,
Haustis quos illi deponunt Spiritibus,
Quacumque contenta domo non est.
Viden' quale illa sibi posuerit Augustale,
Ad cuius admirationem
Vel è parietibus tam multi inspectores erumpunt?
Odiosum tamen diuersorij sui nomen
Ne hoc quidem tanto nitore condiuit.
Pudet vel marmora quod huc venerint.
Nec enim aliud lapidum horum omnium rubor,
Quàm terræ nobilis erubescentia quædam.
Academia miserorum,
Quandoquidem nouam quotidie in frequentiam proficit,
Schola hac eguit ampliore.
Illam tamen quæcumque non concepit fortuna;
Hæc quædam quasi Metropolis omnis pietatis,
Auctorem non alium potuit habere
Quàm Principem.
Sumant à Viperarum adipe
Morbi plerique remedium;
Longè plures, Vicecomitum Anguibus
Valetudinem debent.

EXCELLENTISSIMI HEROIS *Ioannis Töërasij Galliæ Marescalchi Epitaphium.*

LVgete, Posteri, Mortuum,
Quem vix credatis extitisse mortalem.
Toerasius hic est,
Ex Assertore euersor hæreseos,
Sine quo, nec componi potuêre bella,
Nec geri.
Ad Rupellam Rupellâ fortior,
Ræam Insulam ita occupauit,
Ac si nullus obsisteret,
Ita defendit, ac si nullus impeteret.
Cum ipsi propè omnia defecissent,
Nulli ipse deficiens,
Mutantibus Anglis
Locum Certaminis, non fortunam,
Suas impressit in omni elemento victorias.
Dignitate auctus à Rege,
Præconiis à Pontifice,
Ab iis ipsis, quibus perniciem intulisset
Laudes extorsit.
Galliæ vtilis, Italiæ necessarius,
Par oppugnatoribus Propugnator Casali datus,
Vna in arce multas defendit.
Constitutus Arbiter pacis,
Qui fuerat antè bellorum,
Docuit non minori se peritia,
Homines tractasse, quàm Arma.
Auro non deterius, quàm ferro vsus,
Illud miseris, hoc proteruis impendens,
Nescias an plures seruarit Beneficus,
An mactarit Iratus.

Sed

Sed noua sibi ab Inuidis
Excitans bella dum vinceret,
Nusquam sciens tutiorem Innocentiam,
Quàm Victoris in Regno,
Illuc accurrit, vbi Virtutis suæ
Et Testes habere poterat, & Patronos.
Romam profectus,
Vt in eo vno
Suos Duces omnes Roma reuiseret,
Quod ita timeretur ab exteris
Amatus ab Italis,
Regiæ, & Gratiæ redditus & Militiæ,
Magis memor muneris, quàm periculi,
Auream Animam
Plumbea admissa glande corrupit.
Vir verè Magnus,
In quo sola puniri Magnanimitas potuit.
Illi condonanda fiducia,
Quam non temeritas,
Sed Victoriarum vsus effecerat.
Ne metuite Toërasij fata, Mortales,
Si Virtutes habetis.
Præclara Vita
Omnem honestare obitum potest.

INDICTIO FVNERIS
Eiusdem Herois.

REuisite Toërasium Ciues:
Pugnæ periit ille, non Gloriæ.
Eius nihil miserandum in Morte,
Cuius in Vita inuidenda sunt omnia.
Flente tamen Principe,
Sine lacrymis Priuatos esse non decet.
Quas gratuitas dedit ipsa Serenitas,
Vos debetis.

MAR

MARGARITÆ CARRETTÆ
Masserani Principis Coniugi
Epitaphium.

ATtende, Viator,
Quo Margaritas Ostreo Mors includat.
Quærit & ipsa pretiosas;
Auara enim est.
Vnâ inuentâ tripudians,
Emere quam non poterat, rapuit;
Furti conscius lapis hic,
Qui Philiberti Carretti,
Et Violantis Prouanæ filiam
Hieronymam Margaritam
Ereptam tempori, Æternitati custodit.
Masculæ mentis Heroina,
Quia Naturam dum nasceretur exhauserat,
Fratrem habere non potuit.
Qua nobilitate genita, eadem & viuens,
Qua pietate educata, eadem & moriens,
Innocentiam tenacius retinuit
Multo quàm Animam.
Tam cara Coniugi,
Quàm fuisset antè Parentibus:
Sui custos non deterior, quàm familiæ,
Deum, ne improuisus adesset,
Horis singulis expectauit.
Seuerè in se puniens,
Quæ aliis condonaret,
Vitia, quà ieiuniis, quà flagellis,
Non tam quia propinquauerant pepulit,
Quàm ne propinquarent deterruit.
Humanis implicata,
Diuina non deserens,

Religiosior in Palatio,
Quàm alter in Asceterio,
Grauissimis moribus teneram oppressit ætatem.
Tam Magnas Animas pariens,
Vt secundo exhausta sit fœtu,
Quia non vt cæteri vixerat,
Aliter ac cæteri moriens,
Risit Anum se à Morte creditam,
Cum annos septemdecim non excederet.
Condona, Viator,
Errorem hunc cæco Numini.
Tu ipse dies ita plenos
Plura lustra credideris.

INSCRIPTIONES ALIÆ *in eiusdem Margaritæ funere.*

VEctigales huc oculos, Ciues;
Hodie primùm Princeps Vester
Suorum sitire lacrymas cœpit.
Margaritam amissam qui quærit
Accersit lumina quotquot potest.
Vestra huc etiam admouete;
Primos Superstitis Amores habebitis,
Qui supremos Mortuæ
Soluetis honores.

Frugalem malè fingimus Mortem;
Plebeio contenta cibo non est:
Cleopatræ ferculis assueuit;
Margaritas, vt sorbeat,
In Puluerem atterit.
Væ Mundo ab ingluuie tanti Monstri!
Pretiosæ dapes acuunt nouam famem.
Illi lacrymas propinate, qui sapitis;
Vestris inhiare gaudiis desinet,
Abundè doloribus saginata.

Infensa floribus hyems est;
Februarius Margaritas non tolerat.
Tam mites animas non alij,
Quàm omnium immitissimi carperent dies.
Date hanc Cœlo veniam,
Vt de vestrorum spoliis
Nobilitet hortos suos.
Æternitati nata germina
Non alibi esse par est,
Quàm vbi extra contagium hyemis
Ver perennat.

L

Margarita ſereno genita Cælo
Pluuio deficit.
Vitream ne putes,
Quæ vel in tumulum lapſa frangi non potuit.
Integritatis in illa laus par nitori.
Pretium, ſi aliunde non noſti
Ex hoc vno coniicies:
Quod qui non niſi bonas emeret Margaritas,
Hanc vt redimeret,
Se ipſum paſſus eſt vendi.
Amiſſam poſthac illam ne lugeas;
Habes vbi illam inuenias,
In Dei manibus eſt.

Iniurius es Margaritæ
Qui eam, ac ſi non diu vixerit, luges.
Maturis moribus
Nullum ſuperuenit præcox fatum.
Quæ iam Deum inuenerat,
Quid vltra quæreret inter homines?
Cœli moribus aſſueta
Terras faſtidiens,
Sat ampla vitæ credidit ſpatia,
Quibus tot capi merita potuiſſent.
Inuidum hîc, non miſericordem te volo,
Et tu ſat diu vixeris, ſi ſat benè.

Caue, Viator,
Ne ita alienam lugeas Mortem,
Vt non memineris tuam.
Hunc à tot luminibus fructum feras,
Quod ad ea cœperis videre, quid ſis.
Hoc à te ſperat Epitaphium Margarita,
Vt Virtutibus eius tuas adiicias.
Sequi ne renuas, quam amaſti;
Mortem contemne,
Quaſi æternùm victurus;
Vitam compone
Quaſi propediem moriturus.

IAFREDI BENTII A SANTENA
Epitaphium.

Tegit hic Lapis, Viator,
Quem non vna tibi Historia reteget,
Iafredum Bentium à Santena;
Cuius venerabere Cineres,
Si mores agnoueris.
Maiores sortitus, quos tales decerent Posteri,
Fulgorem Natalium
Claritate facinorum geminauit.
Nullius vitam rectius
Militiam definieris;
Aureo homini fuit ætas omnis ex ferro.
Arma tractauit, vel cum ferre vix posset.
Nullum non laborem perpessus,
Seu cum in Belgio disceret militem,
Seu cum in Italia gereret ducem,
Pari laude inflixit hostibus vulnera,
Ac in se pertulit.
Principibus suis
Non semel occasio Victoriæ,
Sæpè causa securitatis,
Non vnam illis Arcem adeptus,
Alias plures aut Propugnator,
Aut Gubernator seruauit.
Momiliani obsessus à Rege,
Pro quo præter Virtutem,
Tempus, & Fortuna pugnarent,
Omni tentatus ariete, nullo fractus,
Sui admiratorem dimisit,
Quem hostem exceperat.
Nihil in summo viro mediocre,
Ne corpus quidem.

Sub Francisco Hyacinctho florido Principe,
Acceptos ad eam diem honores
Torque coronans aureo,
Quam egregiè exercuerat
Sub Carolo Emanuele primò Militiam,
Ad Secundum vsque protraxit.
Ne septuagenarius quidem missionem postulans,
Tam vtilis Consilio,
Quàm fuisset vnquam antea manu,
Declinaturus Bella,
Quorum hilaris non posset esse victoria,
Christianæ Regentis dolores
Maturo licet funere auxit.
Heros omni dignus Elogio,
Cui ferri vsus
Nunquam aut lenitatem in homines,
Aut in Deum pietatem excussit.

EMINENTISSIMI PRINCIPIS
Ludouici Cardinalis de la Valleta Epitaphium.

INſere Gallia,
Ferales triumphali Lauro Cupreſſus,
Et ad Eridani ripas
Magnis iterum fatales nominibus
Heliadum honeſtiſſima
Iam non Phaëtontem, ſed Phœbum geme.
Phœbum inquam primam tui ſuperbiã Pindi,
In quo & ornamentum,
Et argumentum ingens Muſis interiit.
Epernonij Ducis filius Ludouicus,
Sibi, non aſſentatoribus debet,
Quod in Solis nomine rutilat vel ſepultus.
Tam multiplicem claritatem
Minori vocabulo nullus expreſſerit.
Ingreſſus Zodiacum,
Quem ſuis ipſe ſibi diſtingueret ſignis,
Iter arduum ea æquitate peregit,
Ac qui nunquam Libram deſereret,
Ea magnitudine animi,
Ac qui ſemper perſiſteret in Leone.
Eum in Tauro qui vidit,
Non item vidit in Scorpio,
Cùm nullius capax veneni,
Laborem à ſe nullum excluſerit.
Ampliſſimæ mentis Adoleſcens
Humanarum cognitione Artium non impletus
Toto Deo paſcere aggreſſus eſt famem ſuam.
Bibit de Theologiæ fontibus
Meraciſſimas Potiones,

Quibus corroboratus
Vel ipsi potuit regendo Mundo par esse.
Insigniuit Paulus V.
Vaticano Galero Mercurium,
Quem futurum quandoque fidissimum
Regiæ in fratrem mentis interpretem
Diuinaret.
Vrbanus verò Areopago Christiano
Benè consultum putauit,
Si in discutiendis
Implicatissimis quibusque quæstionibus
Eum illi præficeret,
Cuius eruditio
Authoritatem Oraculi mereretur.
Vallis huius profundum,
Multiplici Roma scrutata Bolide est.
Hospitis illa tanti
Coluit genus, amauit Genium,
Ingenium (audeo dicere) adorauit.
Repetens tamen Gallia
Ingens rerum suarum præsidium,
Summis & ipsa auctum honoribus
In vsum omnem publicæ felicitatis
Adhibuit.
Amplissimis præfectus Prouinciis,
Illatum securitatem suis emit periculis.
Nec auri tenax, nec odij,
Semper æquè paratus donare beneficia,
Ac maleficia condonare,
Dum singulorum declinat iniurias,
Omnium Amores incurrit.
Vbique fortis, non item vbique felix
Hoc ipso nobilitatus est capite,
Quod in ipsius rectè factis
Debentur Virtuti omnia,
Fortunæ nihil.

Libertatē

Libertate omni digniſſimus Princeps
Tempori ſeruire coactus
el V in odioſa occaſione Virtutis
Mores ſuos fecit amari.
Nulla magis
Quàm meritorum ſuorum mole laborans,
Miratus ſibi præcipitando
Sufficere Fatis Ripulam poſſe,
Multiplicem Eminentiam ſuam,
Ad Pedes Montium ſubdidit Morti.
Ne crederetur magis ſtabilis
Fortuna locorum, quàm hominum,
Herois vnius Natalibus celebre oppidum,
Alterius ſit infame funeribus,
Luxit Italia
Ibi mori cum Ludouico ſpem pacis,
Vbi olim cum Carolo natam meminerat,
Admirata Pietatem,
Quæ ſupremi quoque periculi
Excitaret inuidiam.
Virtutes, quas viuentis Modeſtia texerat,
Ex affectibus Morientis elicuit.
Coïuiſſe credas Subalpina in bella
Germaniam, Hiſpaniam, Italiam, Galliam,
Vt Gentium omnium
Et linguis laudaretur, & lacrymis,
Qui ita vixerat apud omnes,
Vt ſine omnium damno mori non poſſet.
Diſſidentes exercitus
Vnus, & idem dolor coniunxit:
Nec fuit qui ſe hoſtem putaret,
Cum amitterent ſinguli quem amabant.
Vir planè magnus
De quo grauior querela non ſit,
Quàm quod ad decora niſi multa
ſit Natus.

MERCVRINI ALPHONSI
Marchionis Gattinariæ.
Epitaphium.

INfelices Populi
Quibus intra annum duplicantur excidia.
Hîc iterum ſepulta
In Marchione ſuo Mercurino Alphonſo
Gattinaria eſt.
Date lacrymas Mortuo,
Qui viuo debuiſtis obſequia.
Calcate ſecuri iacentem;
Volenti non irrogatur iniuria.
Huc ſe ille, vt calcaretur abiecit.
Ætate adhuc acerba maturus Cælo,
Rectè ſentientibus
Non minorem mortis ſuæ
Quàm Originis fecit inuidiam.

ILLVS

ILLVSTRISSIMAE
ANNÆ BENTIÆ
Lumelli Comiti
Epitaphium.

AVara Mors eſt;
Aureæ vobis mentes cauete.
ANNA BENTIA
Ideo diu non retinuit animam,
Quia habuit pretioſam.
Amedeo Patri ſolo diſſimilis ſexu,
Nec Genio, nec Ingenio degener,
Quod ille inter viros,
Illa fuit inter mulieres.
Amedeo Cribello ideo data Vxor,
Quia Virtutis ſimilitudine debita,
In Lumelli Comitis domo
Lumina, quæ inuenerat, geminauit.
Felicior tamen Nupta, quàm Parens,
Tot illuſtranda filiis,
Quot Cælum Planetis,
Dum ſeptimo lucem daret,
Supremùm illuxit.
Virtutis eius plura argumenta ne quære:
Vitam vt daret alteri,
Rapuit ſibi.
Cælo matura concidit in Autumno,
Et October qui eam dederat thalamo,
Dedit & Tumulo;
Ita ludente cum hominibus Deo,
Vt illis eadem ſint vehicula funerum,
Quæ fuerant Nuptiarum.

NOVOCOMENSIVM CIVIVM
Quos fœda lues Anni 1629 peremit, Tumulus.

HEu quot vnus hic tumulus domos capit:
Miracula Mortis hæc ſunt,
Ampla quæque odioſam in Epitomen minuentis.
De ingenti Nouocomenſium colonia,
Quam fœda lues abduxit è Mundo,
Hæc ſolum vnire licuit Analecta.
Vbi tam multi ſuffragia poſtulant
Auarum, Viator, te nolo.
Iuſtus non es, ſi negas omnibus,
Quod vel ſingulis debuiſti.

SERE

SERENISSIMO GENVENSIVM DVCI *Ioanni Augustino Marino Parentalia.*

HEu ! quale mortis est gelu,
Quo tam generosis etiam acta motibus maria
Vel in solstitij ardoribus glaciantur!
Geographiam confudit ordo fatorum:
Mare mortuum iam non Scythiæ solius,
Sed & felicis Liguriæ malum est.
Piscatorem hîc ego tamen adhuc, Viator, te volo;
Ganges, & Erythra non dabunt,
Quod *Io. Augustini Marini* dare tibi plenior
Cognitio potest.
Vt velint felicissimi, natus,
Vt debent strenuissimi, mortuus,
Nullum miserationi, omnem inuidiæ locum fecit.
Pueritiæ periculis, æquè ac Adolescentiæ studiis
Initiatus ad summa,
Fratrum postremus
Eorum Virtutes quidam quasi collegit Epilogus.
Diuitias bene collocare melior, quàm augere,
Lucra sua omnia,
Amicorum, & meritorum accessionibus æstimauit.
Ætatem non annorum numero,
Sed dignitatum incremento distinguens,
Ad Vrbanum Octauum Orator pro Patria,
Et in Patria semel Senator, sæpius Prætor,
Omnem honorum semitam laudatissimis calcauit exemplis.
Miles emeritus
Ne in effœto quidem senio missionem rogans,
Postulatus in Ducem ita consensit, vt planum faceret,
Voluisse se Patriæ plus prodesse quàm posset,
Et legum incolumitatem sibi magis cordi fuisse, quàm suam.
Augustinum solio dedit Augustus, Marinum Maria.

Tali regno nascenti horoscopari minor stella non potuit;
Decuit in vnum diem geminam hilaritatem coire,
Dum & Maria in Cælum ascenderet,
Et Marinus in Thronum.
Tumoris flatibus agitari nescium mare,
Tot auctum gloriæ alueis non ideo redundauit.
Atque ita mare Vitreum Crystallo simile potuit credi,
Dum & Dei mores speculi ad instar expressit,
Et sepulcri mox allisum in saxo est comminutum in puluere.
Se Patrem reputans Princeps,
Qui non nisi liberis imperaret,
Ita singulorum studuit commodis,
Ac qui non esset genitus suis.
Diuinitate quadam officiosissimæ humanitatis,
Sibi semper præsens, nec vlli vnquam deficiens,
Nequitiam Vigilantiâ terruit,
Innocentiam patrocinio roborauit.
Vigore animi
Ægro corpori laborum tolerantiam supplens,
Cum iniuria Valetudinis,
Nec sine summa exaggeratione Virtutis,
Caput in Principe, non pedes imperare probauit.
Liguriæ Regnum stabile facturus in mari,
Qui sciret Imperia non aliis augeri artibus,
Quàm quibus initio parta sunt,
Eo ardore nouæ classis desiderium accendit in suis,
Vt vbi sacras Libertati triremes
E Sicilia reduces audiit,
Non nisi pares felicissimis tanti operis initiis
Vaticinatus progressus,
Quasi sibi nihil vltrà esset optandum,
Vale dixerit mundo.
Præsensit damnum suum Tellus,
Et præmissis vesanis motibus queri de Cælo voluit,
Quod sibi tantum hominem inuideret.
Cælum ipsum extinctæ serenitati nubilum parentauit,
Texitque in Veste doloris gaudia
Alioquin exinde concepta,

Quod

Quod idem dies esset, & Christi corpori,
Et Augustini animæ triumphalis.
Infelix, Liguria, nisi superstitum Virtus
Tantam tibi compensare iacturam posset.
Vt vt tamen tibi restituas Principem,
Eum semper amiseris Ciuem,
Quem vel priuatum non sine luctu publico tumulasses.

INSCRIPTIO VIÆ
Ante Palatium Io. Baptistæ Spinulæ in Vico S. Petri de Arena.

HAnc etiam sibi viam ad immortalitatem
Aperuit, Muniuit, Ornauit,
Ioannes Baptista Spinula;
Cuius tamen spatij vsum communem faceret aliis,
Eiusdem ius omne retinens sibi,
Bona Patrum cum venia
Præscriptioni cuicumque aditum clausit.
Tenacitati ne tribuas natum à sagacitate consilium.
Iniustus est qui iura lædit aliena,
Improuidus qui non corroborat sua.

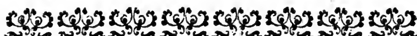
ALIA
De eodem Argumento.

VIam quam hîc calcas Viator
Eripere tibi idem poteſt,qui dedit.
Ius quod ſibi Ioannes Baptiſta Spinula retinuit,
Penès te eſſe ne puta.
In hac tanta amplitudine ſpatij,
Præſcriptioni vel minimæ nullus eſt locus.
Vtere igitur gratuito beneficio,
Quaſi illud ſtatim ac debitum credideris, amiſſurus

COMITIS NICOLAI SANMARTINI
Epitaphium.

COmes Nicolaus Sanmartinus
Vt velint feliciſſimi, natus Franciſco Patre,
Vt debent ſtrenuiſſimi, Mortuus Victore Principe,
Ad Pacem è bello diſcedens
Arma ſua moriens Chriſto legauit,
Cuius Hæres Comes Flaminius
Fratris pietati ſuffragatus de ſua
Hoc ſancti Benedicti ſacellum erexit.

EXCEL

EXCELLENTISSIMI PRINCIPIS

IOANNIS ANDREÆ AVRIÆ

ANDREAE FILII

Epitaphium.

TElluris impatientes Aquilæ tuæ, Genua,
Semper ad volatum erectæ
Diu à Cælo abesse non ferunt.
Auream Gentem,
Quia auara mors est, captat auidius;
Male illam fingimus cæcam,
Quæ ita videt, quos petat.
IOANNES ANDREAS AVRIA
Genere, Genio, Ingenio laudatissimus Princeps
Retineret adhuc animam,
Nisi pretiosissimam habuisset,
Ad Solem originis suæ,
Se vix natus explorans
Quos Heroas referebat in nomine,
Eosdem restituere studuit in Virtute.
Felicibus nimium initiis
Præfestinatum sibi exitum vaticinatus,
Senium, quod habiturus suo loco non erat,
Visus est in pueritiam maturitate præposterâ transtulisse.
Quidquid accipere à cultura potuerat,
Dedit ipsemet sibi.
Tam ludis inimicus,
Quàm honesti amicus laboris,
Contentus voluptate,
Quæ rectè factis inequitat,
Aliam omnem ademptam tempori,
Æternitatis commodis immolauit.

In ornamentum, non in iniuriam Libertatis
Princeps in Patria,
Priuati Modestia
Erumpentem à se maiestatem coërcens,
Vel in hoc omnibus maior est habitus,
Quod nulli fieri dedignaretur æqualis.
Lucratus facilitate indolis amores omnium,
Felicitate Virtutis omnium admirationes,
Quia pleraque posse noluit, omnia potuit.
Nihil in sua magis amans fortuna,
Quàm quod prodesse non solum miseris,
Sed & felicibus posset,
Mutuatus non aliud,
Quàm ab Auis suis exemplum magnificentiæ,
Prçter Ferdinandum Cardinalem Austriacum,
Et lectissimam Principum turbam,
Ferdinandi secundi Fratrem, Tertij sponsam
Imperatoriis planè impensis hospes excepit.
Dignus minima non accipere,
Qui non nisi maxima daret,
Non ideo minus factus ad Regna,
Quod in Republica natus esset,
A Philippo Quarto Sardiniæ Prorex datus,
Odiosum Priscis exilium
Fecit gratissimam felicissimo cuilibet stationem.
Qui secum duceret Coloniam Gratiarum
Fortunatam facere Insulam quamcumque poterat.
Sensêre illico inimicum genium Grassatores;
Inanem beneficentiam reputans sua dare,
Quamdiu non amoueret eos, qui raperent aliena,
Quibus bonam indere animam non sperauit,
Malam ademit.
Vacauit omni planè latrocinio latronum pœna.
Tres eorum deletæ Centuriæ
Minuerunt Ærarium Principi,
Gloriam solam auxerunt.
Hac ipsa sua seueritate tam carus singulis,
Quàm vtilis vniuersis,

Parra

Partà periculis suis securitate Prouinciæ,
Illam in Aurei fiduciam sæculi
Prorex planè Aureus excitauit.
Atqui diuturna non potuit esse felicitas,
Quæ ipsa propemodum vota populi possidentis excesserat.
Quem suæ Vitæ fatigabant Virtutes,
Illum morborum Vitia,
Quæ sola corrigere non potuit,peremerunt.
Abiêre in exleges fletus
Nobiles huius funeris Præficæ
Sardinia, Hispania, Italia,
Miseratæ fatum Herois,
Cui, ad hoc vt maiores,aut æquaret,aut vinceret,
Non aliud defuerit præsidium, quàm ætatis.
Immortalitate nihilominus iam in tuto reposita
Infortunij huius damna non sensit.
Viue & tu Deo Viator,
Et nullum putabis incommodum,
Quacumque hora contigerit mundo periisse.

CLARISSIMI VIRI
ANSALDI CEBA
Epitaphium.

QVemcunque Virum, Viator, quæsieris
Poëtam, Oratorem, Historicum,
Græcum, Latinum, Italum inuenisti.
Summa Ansaldi Cebà singularitas,
Vnum nomen, & omnem hominem extitisse.
Caue ne illum è saxo metiare, quo capitur.
Heroas nusquam minus, quàm in Vrnis reperies.
Illis nulla mundi pars Vacat,
Qui & Cælum replent animâ, & terram famâ.
In ea familia genitus,
In qua, qui prodiret non optimus, monstrum esset,
Nicolai Patris pietati
Magna de Cælo merces aduenit.
Felicitate Indolis necessitati educationis occurrens
Citra detimentum Innocentiæ tolerare potuit puer
Parentis vtriusque iacturam,
Dum quam vtrique debuisset obseruantiam,
In natu maiorem transtulit Fratrem;
In Litteris, quæ magis humanæ sunt, summè diuinus,
Per bonas artes sibi aditum ad optimas patefecit.
Dicendi nitore, non mentiendi libertate Poëta,
Et Morum, & Verborum elegantiam pari laude professus,
Comicus, Tragicus, Epicus,
Alcippo, Silandra, Esthere,
Omnem Apollini lauream occupauit.
Pluris faciens Ius seruare, quàm dicere,
Litium odio, non otij desiderio Iurisprudentiæ valedixit.
Valedixit & Aulæ, qui & aptare se illi nollet,
Et illam sibi non posset.
Quod tamen fuerit ab Aulicismo curatus,
Inter bona, quæ malæ Valetudini debuit, numerauit.

Romanum Cælum Patrio mutare coactus,
Solam iam ferens magnarum cogitationum frequentiam,
Vrbe relicta in Villam secessit.
Parnassum non alium habuit iis diebus Liguria,
Quàm quem nouus Apollo, nullis non stipatus Musis, incoluit.
Nobilis rusticus omni facturus inuidiam Vrbanitati,
Vocatus ad gerendam Rempub. Clericum induit;
Facto suo probans, Ciuem, cuius ideam tradidisset,
Difficilius exemplo exprimi, quàm stylo describi.
Salutis alienæ non immemor,
Vbi videri solum potuerat memor suæ,
Saram Coppiam,quia Fœminam, quia Poëtriam, quia Hebræam
Efficax alioquin Orator frustrà lucrari studuit Christo.
Seu Lanfranchi Fratris Eclogarium ageret,
Seu Furium Camillum ornaret,
Seu Romanam Historiam texeret,
Seu Græcos Theophrasti characteres transferret,
Seu de Eloquentia, & Epopœia præciperet,
Seu ad amicos, & Principes litteras daret,
In dissimilibus argumentis nunquam non simillimus sibi,
Omnem cuiusque litteraturæ gloriam suam fecit.
Gemina fame Deum honorans,
Altera, quam in œsophago longis Ieiuniis aleret,
Altera, quam in animo piis commentationibus inflammaret,
Primam Philosophiæ partem constituit, culturam sui.
In eligendis amicis tam cautus,quàm constans in retinendis
Quidquid cum iis non habuisset commune
Perdidisse se credidit.
Nihil magis in diuitiis amans,
Quàm quod possent, & sine vitio prodigi,
Et cum lucro contemni,
Ad nuditatis vsque periculum profusus in pauperes,
Illis ita dedit omnia, ac si se ipsum etiam debuisset.
Sui seuerissimus Censor,
Qui se seruorum more sæpe punierit:
Culpauit adolescentiam suam senior,
Quod contra quàm seuerum decuisset ingenium
In amœnitatem Poëticam mansuefecisset.

Qui posteritatem in libris haberet, non Liberis,
Pro Estheris suæ sollicitus innocentia
Vitæ maluit damnum sentire, quàm famæ:
Vir omni titulo immortalitatem promeritus,
Seu quod ita vixerit,
Seu quod ita scripserit,
Seu quod ita perierit.

FEDERICI

FEDERICI SPINVLÆ,

PHILIPPI FILII, AMBROSII FRATRIS, Epitaphium.

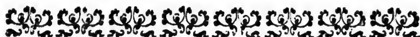
FEderico Spinulæ ne quod deesset calcar ad gloriam,
Spinam, quam sui habent in stemmate,
Ipse sibi fixisse visus in corde.
Memoria Felicissimæ Originis
Fuit illi semper torporis antidotum,
Nunquam alimentum tumoris.
Ligusticus Alexander Philippo & ipse genitus Patre,
Durissimæ Militiæ Tyrocinium pueritiam habens
In ditione corporis sui vbi primum experiri pugnas cœpit,
Cœpit exornare Victorias.
Qua Ciliciis, qua flagellis
Atrocius sauciauit Spinula Venerem, quàm olim spina;
Tam spina tamen, quàm Spinula rosam fecit,
Cui in ornamentum candoris purpura cruoris accederet.
In summa auri copia
Vnde ferri amorem attraxerit nescias.
Authoratum à pietate ne dubita,
Qui non alios, quam oppugnatores Pietatis
Impugnandos acceperit.
Ad bellum sacrum apparatu plane sacro profectus
Ingentem Virtutum exercitum
In Bataui perniciem duxit.
Non accepere illum bella nocentem, at nec fecere.
Sub Alexandro Farnesio
Ita per plures annos militem agens,
Ac qui iam in se gereret summum Ducem,
Antheus in Tellure, Cycnus in Mari
Achillem, & Herculem in omni lacessere
Potuit elemento.

Primusqui Trir :mes Hollandici faceret partem metus,
Inter hostes à se deuictos
Domita potuit insana freta censere.
Illo Duce pauci Myoparones
Plurium Classium egêre negotia;
Consilia hostium nemo explorauit solertius,
Nemo felicius impediuit:
Audiit Federici merito per ea maria Ligur
Iam non solum detector Orbium,
Sed & quorumlibet arcanorum.
Sane Philippo Regi non Prouincias solùm,
Sed & Albertum seruauit Archiducem,
Quem ab Orangio circumuentum
Videri prope potuit recuperasse.
Et triremibus auctus, & titulis
Illas in hostem educens, hos in se tegens
Publico bono coëgit suam quoque modestiam militare.
Nihil minus dici volens, quàm quod esse maxime cuperet,
Ita intentus cogitare quid faceret,
Vt obliuisceretur penitus quid fecisset,
Dum expeditionis arcanæ opportunitatem expectat
Nauali ortâ cum hostibus pugnâ
Honestissimæ Vitæ præmium retulit gloriosissimam mortem
Ingentem Virum confessa fortuna est
Quem non nisi omnium maximo sperauit
Telo prosternere.
Meliori digna virtus luce clarescere
Amisit terrestri tacta fulmine spem latendi.
Gratulatus ille corpori suo tam honorificam calamitatem,
Excitauit animum, vt occasione fracti carceris
In libertatem, quam semper anhelauerat, auolaret.
Victor hostium moriens,
Et quod est laudabilius, Victor sui
Per laxatas membrorum rimas
Integritatem animi patefecit illæsam.
Christi miles emeritus in triumpho illo suo
Cilicij chlamyde decorus apparuit,

Et

Et cuius meruisset stipendia
Illa quasi tessera demonstrauit.
Quidni Deo, & Regi rebelles vinceret,
Qui in eos & Regis armis vteretur, & Dei?
Date, superi, multos Catholicæ Militiæ Federicos,
Ruet illico Hæresis, Virtutibus magis victa, quàm bellis.

GENVAE DELICIIS

IN LAVRENTIO SAVLO SEPVLTIS

Epitaphium.

SOlare fletibus tuis Gratiarum mœrorem, Liguria,
Quando ſuo conſepultæ Laurentio,
Funeris, cuius & ipſæ pars ſunt,
Agere Præficas minus poſſunt.
Lugeant oculi damna ſua, ſi aliena diſſimulant;
Inde doleant obiici ſibi argumenta luctuum,
Vnde ſemper antea fluxerant gaudiorum.
SAVLVS hic, cui & in itinere proſtrato apertum,
Sed ſine iurgio, Cælum eſt,
Phœnix Iuuenum vel ipſa naſcendi forte deſcriptus
Matris è funere Vitam hauſit.
Nouum ſolem enixa femina,
Quo alio fato deficeret, quàm Auroræ?
Exhauſta tanto fœtu natura eſt;
Qui vni omnia dederat, alium non ſperauit poſſe dotare.
Vel hinc innotuit
Commodati ab breues vſus muneris pretium,
Quod non niſi accepta pro pignore tam pretioſa Matre daretur.
Dedicauit extremam Bacchanalem licentiam
Exortu ſuo tanta modeſtia;
Vel ipſas primas lacrymas ſuas humanæ leuitati cõuicium fecit.
Imminente Cineribus die natus
Ominari ſibi non niſi breuem Vitam potuerat.
Nouus Samuel, ſeu quod Annam Matrem habuiſſet,
Seu quod vel Puer Dei voces audiret,
Cæli Ciues ad ſimilitudinem vſque vultus expreſſit.
Conſuetudinem Virtutis alteram ſibi naturam conſtituens,
Dei affinitatem, Nobilitatis primam teſſeram ratus
Equeſtrem

Equeſtrem Vitam non aliis,
Quàm æquitatis limitibus definiuit.
Harmoniâ morum, quodam quaſi Magico carmine
Excantans inuidiam,
Diuiniſſimo ſemel in hebdomada pane refectus,
In ipſam alimenti ſui ſanctimoniam viſus abire.
Suos triumphauit & ignes iſte LAVRENTIVS;
Omnes glorioſi huius nominis partes impleuit,
Qui & pauperibus theſauros diſperſit,
Et admotas ſibi ab Erebo faces extinxit.
Quidquid in ſene munerare honores potuerant,
Amores in Iuuene ſuſpexerunt.
Decepit naturam ipſam ſumma maturitas,
Creditus eſt ad Autumni iura ſpectare,
Qui nihil iam redoleret acerbum.
Quantumlibet inuerecunda mors ſit
Horruit in Genuæ oculis carpere tantum florem.
Scelus hoc ſuum vt abſconderet in orbe remoto
Lauretum cum vxore,& Patre peregrinantem ſequuta,
Parum abfuit, quin tantæ innocentiæ
Infamiam illam affigeret
Vt dici deberet & Matrem perdidiſſe oriens,
Et Patrem moriens peremiſſe.
Venetiis expertus maiorem in Vitæ fluxu,
Quàm in Hadriatici fluctibus Anomaliam,
Ferrariam vſque differens fatum,
Perdere ſe Vitam non credidit, cum mutaret.
Impetrarunt lucrum hoc Cælo ſanctorum omnium merita;
Fruſtra illum iam retinuêre remedia,
Quem in die ſuo ſibi contubernalem depoſceret tanta cohors.
Vt intelligeres abire illum in lucem,
Exeunte nocte deficiens,
Probauit in hoc ipſo ſe ſidus,
Quod euaneſceret in Aurora.
Somnium ne putes,quod moriens adeſſe ſibi Cælites dixerit;
Minus mihi prodigium vidiſſe Cœlites,
Quàm tanquam eorum vnum ſemper vixiſſe.

R

Felix cui Pietas, & magiſtra Vitæ fuerit,
Et Mortis occaſio.
Longè felicior, qui Mariam in Piceno non viderit,
Sed in Cælo.

INSCRIPTIO IMAGINIS
AVGVSTINI MASCARDI
in charta expreſſæ.

AVguſtino Maſcardo fatum
In chartis viuere.
Mercurius Ligur
Triplici & ipſe laurea
Poëſeos, Oratoriæ, Hiſtoricæ Triſmegiſtus,
Sua ſuperſtes in fama
Non totus obiit.
Dicentem Suadam interpellare plauſu
Non decuit;
Dixit; nunc plaudite.

FIN

IN FVNERE

VICTORIS AMEDEI SAB. DVCIS.

Inscriptiones ad valuas templi.

PLuuius vobis, ô Ciues, Autumnus est,
Serenitate sepulta.
Vlciscimini fletibus præteritæ siccitatem æstatis.
Dat argumentum Christiana,
Damna vestra lugens in suis.
Noua Artemisia meliori Mausolo parentans,
Auaritia quadam doloris,
Suis non contenta gemitibus, inhiat alienis.
Hoc primum pendite tributum regnanti;
Nullum maiori titulo debuistis.

Ollus letho datus est Princeps optumus:
Adesto Ciuis, & lacruma.
Par fuat illum ita pollincere,
Qui hoc vnum peccauit in suos, quod mortuus est.
De Aspersione, & Rogo ne cures:
Illam à Christianæ oculis, hunc habet à corde.

Nulli hîc manes, aut Medioxumi placandi sunt;
Adhuc tamen Denicales ferias indicunto Pontifices,
Lessum habento matres,
Patres purpuram exuunto.
Iustitium esto toti Vrbi.
Victoris ossua vt bene cesquant,
Adhuc cor eius remanet insepultum.

Vnica conculcata Vita
Vindemiam lacrymarum dedit October.
Ebrius exinde dolor, insanit, furit.
Vt se ipsum extinguat, incendit omnia.

Huc,huc ſuppetias, Ciues;
Heroina enim quamlibet ſit,
Sola illum nequeat Chriſtiana frænare.

Orgia mortis hæc ſunt,
Accurrite ad celebritatem Mortales.
Triumphare illa voluerat
Multis exercitibus in vno Duce deletis.
Vlta tamen clientis iniuriam Virtus,
Deturbatam è curru rota æternitatis attriuit.
Habetis luctus argumentum,
Habetis & gaudij;
Alterum mors, alterum Virtus miniſtrat.

Qui vos toties coëgit ad gaudia Victor,
Semel à morte Victus cogit ad lacrymas.
Ita ſe Principem memorans,vt hominem videretur oblitus
Diem incolumitati proſpicit veſtræ,
Defuit ſuæ.
Seruate illum gloriæ,
Quem minus potuiſtis naturæ.
Animus totus cum fuerit
Vix vlla ſui parte ſubiacet fato.

Animo ,.quo pupillos decet, accedite.
Iam non ſolus eſt ſine Patre Hyacinthus,
Patrem omnes amiſiſtis in Principe.
Si quæ poſthac felicitas oriatur,
Poſthuma ſit Patre ſepulto.
Iuſta ſoluite, quæ debetis.
Æquum non eſt, vt careat Prouidentiæ ſuæ fructu,
Qui nullius voluerit lacrymas viuus,
Quò plurium haberet mortuus.

Ad statuas Iustitiæ, Prudentiæ, Fortitudinis, & Temperantiæ.

Tanto funeri Præficas
Omnes deceat adesse Virtutes.
Omnes regnarunt in viuo,
Omnes lamententur in mortuo.
Luctum indicit hac lege Iustitia,
Vt in luctu iam non timeatur excessus.
Priuatus sæpe cum vitio,
Bonus Princeps semper cum virtute lugetur.

Autumnum euadere nequiit summa maturitas:
Alienissimo cecidit tempore,
Quamuis ceciderit suo.
Nox nobis diem abstulit Sole sublato;
Suprema hora, Victori fuit secunda, non nobis.
Lugete damna vestra, Populi,
Si nostra non vultis.
Virtutes aliæ Principem,
Prudentia etiam Magistrum amisit.

Victoris exitum sine lacrymis
Stupor, non Fortitudo pertulerit.
Vidit illa cadentem, quo toties steterat.
Periculorum destituta consorte
Iam non adiret pericula,
Nisi Victorem sciret in Hyacintho superstitem.
Mortui spiritum bibit Artemisia secunda, non cineres.
Eum inde, Fortes, reposcite;
Armare adhuc ille vos potest.

Temperantia, quæ in aliis virtus est,
Visa propemodum in Victore natura.
Obsequij à seipso durus exactor,
Ad virtutis custodiam de Principe stationarius.
Omni excubias egit in sensu.
Nulla illi venatio gratior, quàm laboris.

S.

Illum vnum persequutus in syluis,
Solas habuit è vitæ difficultate delicias.
Felix, qui scierit perituræ felicitati detrahere,
Quod lucraretur æternæ.

ALIÆ INSCRIPTIONES.

Cor amisit Christiana,
Quod tot accensis facibus adhuc quærit.
Eius miraculis additum, quod sine corde iam viuat.
Excors tamen illa non est,
In quam pro vno, omnium corda migrarunt.
Ad luctus, & lacrymas à Victore relicta,
Dolori nubens
Pientissimo, & de se optimè merito Coniugi,
Quam cum se habuit, eandem cum Deo
Æternam pacem precata,
In amoris sui solatium hanc molem accendit.

Coronæ suæ Victor inserendo Hyacinthum,
Pretium addidit, & nitorem:
Viliori gemmâ ornari ille non debuit:
Talem sortitus, qualem potuisset eligere,
Non habuit moriens quid optaret,
Quod se superstitem sciret in filio.
Viuat, & floreat tantus Hæres;
Aui annos excedat, fortunam Patris.
Pro Regis sui incolumitate Sabaudia
Non aliam vouet victimam, quàm se ipsam.

Heroibus ita dites Sabaudia est,
Vt de solis Amedeis iam dare Decimas possit:
Tot in miraculis memor naturæ,
Vt illa suis in operibus Decumanum,
Ita ipsa in Principibus Decimum, maximum creat.
Amedeo ipsius Maximo, quia decimo,
In quo vno Amedei omnes reuixerint;
Tot inter bella pacifico Principi

Æternùm

Æternùm plaude Sabaudia.
Hoc tibi in tanta iactura sit lucrum,
Heroas tuos omnes posse vnius honoribus hilarare.

Frequens iam in Sabaudia monstrum est,
Vt vna ceruix ingenia plura circumferat
In vno Victore:
Et suum Philippus Auus genitum paci,
Et suum Carolus Pater idoneum bello deposuit.
Vnus vtrique exprimendo non impar:
Sæculi sui commune remedium,
Ampliorem se in illius fecit angustiis.
Oraculorum more pauca loquutus,
Eorundem authoritate plura sopiuit bella, quàm gesserit.
Artibus suis de ferreo sæculo aureum fecerat,
Si tam facilè potuisset
Alienis cupiditatibus imperare, quàm suis.

Fœderatâ Cælo Sabaudia est,
Habet ibi obsides suos,
Quibus vt se Victor insereret,
In terra, Cæli moribus assueuit:
Non ideo minus obsequens Deo,
Quod hominibus imperaret.
De exhibitis eidem honoribus suos auxit,
In templis æquè Religiosus, ac frequens.
Illuc videri potuit,
Ex Asceterio, non ex Aula venire.
Dei Matrem vt appensam in Collo,
Ita fixam gerens in corde,
Vulgi suspicionem auxit,
Affinem Sabaudiam Christo esse.

Fluctuanti Regno Victor par procellæ Dux datus.
Tam facilè declinauit aduersa, quàm vidit.
Sagacitate suâ corrigens
Quod temporum fortuna peccasset.

Patri propior mentis sublimitate, quàm sanguine,
Eiusdem iacturam tolerabilem mundo fecit.
Armis suis vni semper militans Paci,
Quietem quam daret Italiæ, adimens sibi,
Beare illam potuerat,
Nisi fuisset vitæ claritate,
Quàm mortis opportunitate felicior.

Aliorum Victor, peritura contentus coronâ,
Æternam exigit Victor sui.
Exorsus à propiori homine certamina
Se ipsum, primum sibi trophæum statuit.
Altitudo tanta
Quæ infra se agerentur ne sensit quidem.
Magnitudine rationis occuparat affectionibus locum.
Præter Virtutem nescias quid amarit,
Præter Deum quid timuerit:
Mortem ipsam ne suo quidem dignatus est metu.
Libero vultu communem necessitatem excipiens,
Vltrò venientem, ac si vocasset, admisit,
Ne tum quidem cogi visus, cùm resilire non posset.

Quies omnis violenta Victori:
Vnica illi ex laboris mutatione cessatio.
Somni diuturnioris ne capax quidem,
Nihil magis odit in morte,
Quàm quod ipsa etiam somnus est.
Consuetudo illi, quod aliis conatus extremus.
Æquè admirandus, quod tam celeriter moueretur,
Ac quod tam perenniter staret;
Nullius rei magis Dominus, quàm corporis sui,
Eius ita grauauit obsequia
Vt diu par tam ingenti animo ferendo non fuerit.
Prouidus in hoc vel maximè,
Quòd labores dederit tempori,
Quietem seposuerit æternitati.

Victoris

Victoris animus maior
Quàm vt posset à fortuna circumagi:
Cùm circa eum omnia mouerentur, semper immotus,
Si nequitiam excipias, omnium capax.
Multas cùm passus sit, nullas sensisse visus angustias.
Grauatus leuitate non suâ,
Imbecillitatem putauit pondus excutere.
Iniurias eò æquiùs tolerans, quò iniquius inferrentur,
Celsiorem se fecit,
Quàm vt ad illum doloris tela pertingerent.
Tanta illi de sublimitate Serenitas,
Vt natura credi potuerit, quod erat titulus.

Pudicus vel ab Horoscopo Victor
In Virgine natus est.
Nemo melius syderis sui mores expressit.
Priuati moderatione Principem agens,
Voluptatibus offensus veriùs, quàm illectus,
Turpium odio sæpe nec honestas admisit.
Dedignatus semper est Cypriæ seruire, Rex Cypri:
Memor natam illam Ditioni subditam suæ,
Agere Dominam non permisit.
Affectionum prauitatem dedolans ad amussim rationis,
Grauior, quàm vt eius aspectum pati leuitas posset,
Delectabile id vnum credidit quod honestum.

Quò Victor appulerit coniice;
Beatrix præiit abeunti,
Dux eò magis fida, quòd filia.
Historia esse cœpit in Principe, quod fabula fuerat
in Poëta,
Vt Beatricem sequuto Cælum patuerit.
Eò securus ingredi potuit,
Quò per egenos præmiserat aurum suum.
His ille metatoribus vsus
Æternam Domum extruxit.
Libentiùs beneficia fœnerans,

T

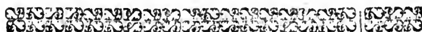
Cùm qui acciperet ſoluendo non eſſet,
Fideiuſſorem Deum ità deuinxit,
Vt Regno carere non timeat.

Sole Libram ingreſſo
Decreſcere lux magis cœpit hominibus, quàm diebus,
Hyemem non metuunt flores Sabaudiæ,
Adhuc tamen ad eiuſdem præſagia
Veris colliguntur in cellas.
Natus cum floribus Princeps, raptus cum fructibus,
Quæ veniens dederat gaudia, abſtulit diſceſſurus.
Hoc vnum de illo conqueri mundus poſſit.
Eo naſcente riſerunt omnia,
Dies triumphalis vni, alteri Natalis Victori,
Menſis iam non roſarum ſolum, ſed & Heroum ferax.
Pater, Victorias vaticinatus in filio,
Regnum vniuerſum fauſtiſſimis tunc in Encæniis,
Principum ſuorum primitias.
Per ſalutare lauacrum Chriſto dedicans in Philippo
Viſus eo die Carolus beneficiis cum Cælo certaſſe.
Qui tam ſplendidè primam Deo vouebat Prolem;
Secundam meruit.
Authorem prodidit donum,
Et pietatem, cuius præmium erat, expreſſit.
Virtutis alumno pereunti luctum fecit Natura;
Silentium auibus, caluitium ſyluis indixit;
Ita Victor violentiâ quietis ſuæ commouit omnia.

Vercellis ſacellum vnicum
In Carolo, Amedeo, Victore,
Gradum omnem probitatis includit.
Eumdem in tumulum
Bonus, melior, & optimus conſenſerunt.
Ita ne mortuus quidem Victor
Aliis potuit adhærere, quàm Bonis.
Relinque hîc, Sabaudia, luctus tuos:
Diffidis ſuperſtiti, ſi plus æquo luges amiſſum.

Vt

Vt tibi fructus innumeros
Vnico decerpto Autumnus absumpserit,
Arrham magnorum fructuum Florem habes.
Quamdiu apud te in Christiana & Filio florent Lilia
Cum Hyacinthis,
Hyemem ne timeas, in vere tuo es.
Victorem ita mortuum geme,
Vt immortalem agnouisse credaris:
Et iucundior, & vtilior tibi
Eius vitæ memoria possit esse, quàm mortis.

INSCRIPTIONES

QVIBVS SINGVLARIA EIVSDEM Principis Facinora commendantur.

CVm Nemorosæ Duce congressus,
Quo Sabaudiam diuidere volentium conatus elusit,
Et Consanguineum Principem
Inimicorum armis ereptum, suis restituit.

Semel vinci Sabaudia potuit,
Quia secum ipsa concurrerat.
Tantum tamen inuidiæ gaudium Victor inuidit.
Lacessitus ab hoste,
In quo æquè genus amaret suum,
Ac scelus execraretur alienum,
Armis exterritum
Maluit recuperare, cùm posset perdere.
Victoria illi nulla gratior,
Quàm quæ beneficiis parta est.
Lætus quod in illo conflictu,
Nec suo generi quidquam, nec honori periisset,
Dei more vltus iniurias,
Natum Imperiis Principem,

Perditorum consiliis seruire coactum
Libertati restituit, dum repressit.
Sabaudi nimirum non in solo stemmate Leones sunt:
Fortiores quàm vt vincantur ab ira,
Placati supplicibus, elatos conculcant.

Acta Turonibus occasione coniugij,
Quando domestica Galliæ dissidia
Reginæ Matris cum Rege,
Mirâ felicitate composuit.

Rarò nubit Sabaudia,
Quin de extinctis Bellonæ facibus
Hymenæo tædas accendat.
E Victoris Connubio prima de parta pace fœcunditas.
Domestico bello diuisa Gallia
Illum potuit Mercurium antè nosse, quàm Martem.
Perditorum susurris
Hinc Regem, hinc Reginam trahentibus,
Suspicionum nubibus hinc indè densatis
Præparabatur materies luctuum,
Nisi Sabauda superinducta serenitas
Pluuiam dissoluisset.
Renasci sibi visus est Ludouicus,
Qui de nouo Matrem acquireret.
Se viduam propè est oblita Maria,
Cùm citra dolorem parientium iterum Mater esset:
Ab vtroque tamen retulit Victor
Laboris sui magnam mercedem, Christianam.
Pariet adhuc illa Sabaudiæ posthumam Pacem,
Quam maritus Galliæ peperit nondum Pater.

Vulnus ad Verrucæ Pontem,
Quo eius magis facies, quàm æquanimitas læsa,
Cùm, ac si esset extra ditionem Fortunæ
E vestigio non discessit.

Vnicam

Vnicam ex virtutibus Fortitudinem
Victoris modestia tegere mundo non potuit.
Eius ille stigmata gessit in vultu.
Ad Verrucam
Immortalitate iam tum in tuto repositâ mortem lacessens,
De Ponte magis, quàm de fronte sollicitus,
Tam certus periculi, quàm contemptor,
Opportunitatem fortunæ dedit, vt disceret,
Quo animo fuerit aduersa laturus.
Firmior quàm vt Plumbeæ cederet glandi,
Quod esset illi sub oculo vulnus
Tam non sentiens, quàm non videns,
Læsum se esse omnium cognouit extremus;
Hoc de Achille plus habens,
Quod vulnera cum posset eludere, pati mallet.
Fluxit de læsa cute plus gloriæ, quàm cruoris,
Et Verrucæ tantundem constantiâ suâ,
Quantum Padus alueo attulit munimenti.
Ita pari semper Sabaudia merito agit, & patitur,
Assueta pridem securitatem suam
Nec tempori debere, nec sorti.

Pax ad Claraschum,
Eius operâ duratura diutius,
Nisi Italiæ quiescere nescientis fatum obsisteret.

Victoris prudentia quò clarior illucesceret mundo,
Coire Mundus debuit ad Claraschum.
Ea Primarium Actorem in scena,
Vt citra tumultum spectarent
Heroës suos omnes Germania in Galassio,
Gallia in Toëratio, misit,
Singulis iam de hoc vno certantibus,
Vt Victori pares obiicerent.
Miratus mundus est insolentiam fori,
Vt nouo exemplo eius in ditione causa cognosceretur,
Cui ne assumeretur in Iudicem,

Obesse potuerat, quod Actor esset.
Quæ tamen de Victore fuit opinio,
Ne propria quidem in causa creditus erroris est capax.
Ita præiudicium omne diluerat
Tantæ prudentiæ, ac probitatis authoritas.
Indicta comitia illa quod sint,
Vrbano, Ferdinando, Ludouico debeat Mundus:
Quòd dissoluta sæpe non fuerint, Victoris indiuisa laus est.
Italiæ diu quieti laborans
Malaciam procellis induxerat,
Nisi eam nouus è Suecia Turbo soluisset.
Patris causam non segniùs agens, quàm suam,
Ab armorum peritia iam abundè laudatum,
Ab eorum quoque Iustitia commendabilem fecit,
Vbi totius Europæ suffragiis definitum,
Malè negata Carolo,
Quæ quia iustè per bella perierat,
Pace initâ darentur Victori.

Auctum Regnum accessione nouæ Prouinciæ,
Roboratum instaurato cum Heluetiis fœdere,
Ornatum ædificiorum splendore.

Bonorum, quæ Regno suo Victor intulerit,
Tam dulcis experientia, quàm amara recordatio est.
Septem dies, quibus operatus est Deus,
Per annorum, quâ regnauit Hebdomadam æmulatus,
Annos singulos singularibus beneficiis insigniuit.
Auctum primo regnum est, defensum postremo.
Alios ex fugata Peste,
Ex pace parta, ex fœderibus innouatis,
Ex ornatis, ac munitis Vrbibus rectè distinxeris.
Ipsame t Elementa
Didicerunt innocentiam sub bono Principe.
Vitia sua Tabidus Aër,
Auaritiam sterilis Terra correxit.
Placato per innocent iam Deo,

Homines

Homines per beneficentiam attrahens,
Heluetiorum fidem nouum Regno ſuo murum extruxit.
Victrice manu porrectâ vinciens fœderatos,
Dedit beneficia, vel cùm videri potuiſſet accipere.
Immortalitatem ita per ædificia quærens,
Ac ſi eam iam non haberet aliunde.
In Domo marmorea Magnificentiam ſuam
Delineauit veriùs, quàm incluſit.
Ne tamen primus de ſuis
Crederetur minùs genitus Cælo,
Si ſe dignam Regiam habuiſſet in terra,
Eâ non abſolutâ diſcedens,
Ineluctabili argumento conuicit,
Aliorum commodis ſemper ſe ſtuduiſſe, non ſuis.

Nouæ Conſtitutiones ſancitæ:
Religio non decretis minùs, quàm exemplis adiuta:
Repreſſæ Hæreſes: amati Pauperes: ornata Templa.

Victorem neſcias an illuſtriorem ſeruatis antiquis,
An vtiliorem nouis ſancitis legibus credas?
Priuati virtutem agendo,
Principis Maieſtatem præcipiendo
Tam feliciter, quàm conſtanter expreſſit.
Nemo ferendis legibus aptior,
Quàm cui honeſtas ſola lex eſſet.
De Rege cùm haberet omnia,
Nomen illi deeſſe non decuit.
Hoc ipſum tamen vt aſſumeret,
Tempus, non ambitio perſuaſit.
Subegerit ſibi Thracia Cyprum,
Victori deeſſe Regna poterunt, non iura regnandi.
Per Imperia ſeruiens æquitati,
Religioni tam addictus veræ, quàm infenſus fucatæ,
Pro fide certantium labores
Vtiles fecit eſſe de ſuis.
Nouos Gigantes ex Alpibus oppugnantes iterum Cælum

Ioui suffectus, fulminare vel de terra parauerat,
Nisi fœcunda Monstrorum sæcula
Ministras fulminum Aquilas aliò diuertissent.
Vectigalem se Deo sciens,
Tributa sua ornandis eiusdem templis impendit.
Eumdem veneratus in iis,
In quibus contemni potissimum solet.
De Pauperibus solos, quos ignorauit, non aluit.
Assentationem ne puta,
Quod iuraturi testis assertio est;
Amedei Noni Pietas ita fluxit in Decimum,
Vt non sit qui meminerit
Eum in causa pauperum irritâ prece rogatum.

Munitæ propugnaculis Vrbes,
Quibus sua iam satis, & Ciuium virtute defensis,
Nouam addidit securitatem.

Propugnacula pleraque suo Victor molitus in Regno,
Nullum seipso tutius adinuenit.
Oppugnari illa possunt, quod ille non potuit.
Ita fidens omnibus, ac si nullum metueret;
Ita singula muniens, ac si diffideret vniuersis,
Absentiæ suæ damna dum præuidit prohibuit.
Vercellas iis cinxit aggeribus,
Quos tueri vel mortuus posset.
Nullibi minus necessaria munimenta,
Quàm vbi foret ipse sepultus;
Tanti reuerentia Principis,
Etiam sine mœnibus hostes excluderet.
Momilianum plura Victoris arti iam debeat,
Quàm loci naturæ.
Niciensium Acrocorinthus tot inuicta iam bellis
De illius timore securior,
Nouam arcem obiicit mari.
Alba ipsa iam de Victore, quàm de Pompeio plus habet.
Trino, quæ oppugnatio ademerat propugnacula,

Cum

Cum fœnore reddita.
Hastensibus nouâ arce,
Taurinensibus nouâ Vrbe consultum.
Omittere tamen ista potuerat,
Si se suis relinquere potuisset.
Illo præsente nulla munimentorum necessitas.
Aut date nunc igitur, Superi, pacem Sabaudiæ,
Aut eam munitam si vultis,
Reddite in Hyacintho Victorem.

Crauacorij expugnatio.

Vbi paucis diebus plures assequutus Victorias,
Ipsum etiam hostium Ducem,
Qui suppetias laturi venerant, interemit.

Bellatores fiunt apud alios,
In Sabaudia propè nascuntur.
Ab armis Victor alienus,
Si sine illis quod erat in nomine, re ipsa esse potuisset:
Posuit militiæ rudimenta Victorias.
Veteranum si de peritia æstimes, nunquam Tyro,
Antequam bella disceret, iam docebat.
Ad Crauacorium ingenio experientiam supplens,
Cùm nullas adhuc haberet à fama suppetias
Nudâ virtute pugnauit,
Antè cum montibus, quàm cum hominibus;
Asperitate locorum, æquè ac temporum victâ,
Solutis ardore niuibus, ferro mœnibus dissolutis,
Mensem omnem more suo Martium faciens,
Ianuarium ipsum bello seruire coëgit.
Tormenta tam facilè transferens, quàm prudenter disponens,
Mutatis sæpe conflictuum initiis, nunquàm fine;
Orbatas syderibus noctes
Pluribus Victoriis illustrauit.
Vbicunque hostem inuenisset
Æquè fortiter sustinens, ac lacessens,

Non deterius monte, quàm campo vſus, edocuit
Ducum virtutem, non locorum fortunam bella decernei
Gauiſus ad Seſſitem ſibi hoſtem oppoſitum,
Qui de Luna claritatem, non inconſtantiam ferret,
Difficultate vincendi laudem addente Victoriæ
Adhuc ſibi de ſuis ſeruatis,
Quàm de illo deleto plus plauſit.

Geſta ad Oram Occidentalem Liguriæ,
Vbi non minor in vincendo felicitas,
Quàm facilitas in parcendo.

Ambitio nulla maior Victori,
Quàm ſeruare quos vinceret.
Inuictam toties Victoribus Orbis Liguriam
Hoſtis ingreſſus,
Iratus fortunæ temporum,
Quæ vbi tot Oleæ Pacis indices naſcerentur, bellum inſereret,
Vnico Plebani Oppidi excidio,
Plurium occaſionem præcidit.
Nullibi maiores ſenſit anguſtias,
Quàm vbi veniam non caperet locus.
Semel ſeuerus, ne ſemper eſſe cogeretur,
Paucorum exitio cæteros monuit,
Vt eum hoſpitem mallent habere, quàm hoſtem.
Magnanimis mitius non profuiſſet exemplum.
Ad Entemelium neſcias, an bombardis alas dederit,
An molem ademerit.
Eò illas impulit,
Quò ideo ſolùm credantur venire potuiſſe, quòd venerint.
Inerat authoritati eius plus ponderis, quàm Metallo.
Albigauno, & orâ ferè vniuersâ,
Quà beneficiis, quà armis edomitâ,
Vicit propè plura, quàm viderit.
Defenſor ingreſſus ea oppida,
Quæ ſe oppugnatorem noluiſſent:
Si quid periret incolis, ſuæ gloriæ damnum putans,

Auidum

Auidum prædæ militem
Frænare maluit, ditare cùm posset.
Palmarum in Patria Victor iniurius esse non potuit.
Arbori suæ venerationem hanc debuit,
Vt vbi illa nasceretur, nemo periret.
Ita si quando deessent quos vinceret Victor sui,
Ex ora illa felici,
Ipsas etiam palmas retulit, quas reliquit.

Ad Bestannium receptus
Vbi loco iniquissimo ab hostium 25000. circumuentus,
Tria suorum millia illæsa reduxit.

Militarunt in Victore tam multa,
Vt conflare solus exercitum credi potuerit.
Copias, cùm deessent, de se ipso suffecit.
Ad Bestannium circumuentus ab hoste,
Cuius vt virtus terrorem,
Ita numerus desperationem incuteret,
Amplitudine mentis dissimulans angustias loci,
Perire potuit, timere non potuit:
Salutem malens virtuti debere, quàm fugæ,
Suo periculo mercatus securitatem tormentis,
Ita receptui cecinit,
Vt videretur temeritatem declinare, non pugnam.
Et à fronte petitus, & à lateribus,
Totus effusus in suos,
Se in eorum vnoquoque seruauit.
Admirationi hostibus, cùm iam vix posset esse timori,
Ipsum non vinci summam fecit esse Victoriam.
Gaudia sua lacrymatus est Carolus,
Cùm se ipsum recuperauit in Filio.
Mundi nomine gratulatus est sibi talem Hæredem;
Tumprimùm didicit qualis esset ipse bellator,
Cùm quos erudiret agnouit.

Mons Caluus expugnatus,

Vbi ne diuideret cum militibus gloriam,
Æquè Ducis, ac militis partes egit.

Victoris ferrum, quò minùs metere palmas pòsset,
Ne Ferrato quidem à monte retusum.
Eo decaluatus Mons Caluus est,
Cui frequentia Turrium comam fecerat.
Arx non deterius Viris munita, quàm muris,
Cùm plures clauderet Hectores
Bellum vltra Decennium traxerat,
Nisi eam multiplex in Victore oppugnasset Achilles.
Paucioribus stetit illa diebus,
Quàm annis sperauerat.
Ne propugnacula quidem ipsa
Ausa coram Victore consistere.
Eo terram obsidente in aërem auolarunt.
Timere sibi Cælum à nouo Gigante potuerat,
Si manum, quæ Montes per inane torqueret
Minùs amicam aliquando sensisset.
De Nitrato puluere Cineres nati.
Concepit in visceribus suis terra Victoriam,
Quam mox in lucem edidit,
Per dira tormina facta parens.
Defensionis ardorem excitatus ignis extinxit,
Oppugnationis accendit:
Diffisum penitus causæ
Pro qua ne tellus quidem ipsa iam staret.
Vsque adeò Victores,
Ipsa etiam elementa sequuntur.

Pons ad Ticinum,
Quo paucis horis extructo,
Tantumdem nocuit hostibus,
Quantum profuit fœderatis.

Velocitas mentis in corpus vsque refusa
Eam Victori laudem adiecit,

Vt pari celeritate cogitarit agenda,
Et egerit cogitata.
Vbicunque neceſſarius, ibi præſens,
Nec flumine, nec monte prohibitus
Ire iam non eſt creditus, ſed volare.
Infenſus ſemper Gallis Ticinus, ex quo ſectus ab iis eſt,
Inuictiſſimum Cricheium incluſerat,
Niſi Victor tantumdem habuiſſet in fide conſtantiæ,
Quantum in agendo celeritatis.
Fluuio diuidente, quos fœdus iunxerat:
Cùm nec iam tutus ſaluti,
Nec opportunus receptui pateret locus,
Neceſſarium tranſuehendo militi Pontem,
Non tam fieri iuſſit ipſe, quàm fecit:
Operoſæ authoritatis miraculo
Menſium labor paucis horis expletus.
Accreuit Ticino tumor
Ex tanti ſudoribus Principis:
Adhuc tamen in Artificis reuerentiam
Pepercit Operi.
Feralem in ſcenam probauit illicò Victor,
Actorem ſe, non ſpectatorem veniſſe.
Suum æquè opportunè diſponens militem,
Ac prouidè duxerat:
Fœderatorum Victoriæ & occaſio fuit, & cauſa.
Quando tamen adhuc Gallo, & Hiſpano lis eſſet,
Vter è conflictu victus abſceſſerit:
Stetiſſet ſemper certa Victori, nec diuidenda cum alio
De flumine ſuperato Victoria.

Nouiſſima Regni ſui
Ab hoſtium inuaſione defenſio;
Quâ bellatores ſtrenuiſſimos
Pari virtute excepit,
Maiori felicitate reiecit.

Felix Sabaudia, ſi pari ſtudio Victor

Se ipſum defendiſſet, ac ſua.
Bellorum incommoda propemodum ſolus ferens,
Omnem à ſuis timorem excluſerat,
Niſi quos aliunde ſecuros effecerat
Eſſe coëgiſſet de ſe vno ſollicitos.
Quaſſatum Regnum
Nullâ re magis, quam eius motibus ſtetit.
Hoſti non profuit auxiſſe diuidendo terrorem:
Admirationi cedere cuncta ferocitas,
Deum aliquem oppugnare ſe credidit,
Quem inueniret vbique.
Arces tentare ſeu timuerit, ſeu neglexerit,
Potiora populorum munimenta
Sita vidit in Principe,
Qui ſecuritatem dare mallet arcibus, quàm debere.
Vallum, & aggeres
Quacunque Victor pergeret, ſecum tulit.
Laconum more ſuetus pro muro pectus opponere,
Suorum timoribus adhibuit munimenta, non ſuis.
Gauiſa Hiſpania eſt vel infenſa de ſe tales exiiſſe
Quos nec ipſa iam vinceret.
Gratulata Regibus ſuis eſt tales Affines,
Qui eorundem mereri ſcirent amores,
Quorum etiamnum odia tolerarent.

Suprema ad Bulmidam Victoria,
Quâ mortis ipſius contraxit inuidiam.

Principem, quem vincere bella non poterant
Oppreſſêre Victoriæ.
Vna illi, & eadem cauſa immortalitatis, & mortis.
Simulatione quietis
Nouos motus alliciens, quos reprimeret,
Vel in ipſa venatione ferarum, venator hoſtium,
Incluſis ad Bulmidam antè perniciem intulit,
Quàm terrorem.
Inuicti toties, & tam ſæpe Victores,

Vnius

Vnius aduentu nunciato
Seu causæ diffiderent, seu fortunæ,
Fugæ consulere maluêre, quàm famæ.
Vacauit ignominia metus, qui caderet in constantes.
Declinabantur non cuiuslibet arma, sed Principis,
Quem vel inermem armati tentauerant sine fructu.
Pugnabat pro eo locus, & Dies,
Qui natæ Virgini sacer
Tanto clienti Virginis non potuit non esse festiuus.
Quæcunque fuerant potiora pugnæ futura præsidia,
Tanquam fugæ impedimenta, relicta Victori.
Saginauit inde ille præmissa ieiunia
Magnarum mentium alimento.
Spolia illa non tam cessisse hostem credidit,
Quàm dedisse Mariam,
Emerito natalitia Xenia bellatori;
Omine tamen infausto,
Tormentorum accessione beata Sabaudia est.
Aureum illa Principem
Quocunque metallo redimeret.
Mille cederet vno pro Victore Victorias.

Perdidisti doloris tui fructum, Viator,
Nisi recedas melior, quàm venisti.
Peractum Principis funus est,
Tuum instat.
Nec tu Altitudine tutior,
Nec Victore fortior es.
Mortuus ille securitate quâ vixerat
Deum docuit timendum esse, non mortem.

Cohibeto fletum, Viator,
Adhuc ipse post Principem lugendus es.
Angusta spatia sunt,
Quæ à mortuo moriturum distinguunt.
Obscurius te manet funus,
Nisi eidem de claritate Vitæ præluxeris.

Victor te doceat
Fati necessitatem vsu libertatis eludere.
In tuis potes operibus æternùm viuere,
Qui in te ipso non potes.

Et hoc demum est funus, Viator,
Cui Cælum ipsum
Extemporaneâ illâ face præluxit.
Quæ apud superos Vrbanitas est,
Summus Princeps noctu ad Deum properans
Præuiâ face deductus,
Ignorare tamen viam non potuit,
Quam annos supra quinquaginta calcasset.
Minori pompâ te fatum petit.
Apparatu nullo cùm veniat,
Caue ne superueniat imparato.

Ilicet, exacta est Victoris fabula; Plausus.
Par tibi vt obueniat, Prospice, Viue, Vale.

Eiusdem inuictissimi Principis Epitaphium.

Maio genitum florem
Iure suo Veris Cella custodit.
Sta, Viator, & lege.
Inter Bonos & Optimos securus es.
Victor Amedeus, Dux Sabaudiæ,
Princeps Pedemontanus, Rex Cypri,
Caroli Patris Virtuti Fortunam adiiciens,
Catharinæ Matris Pietati bellicum robur,
E Magno Maximus, ex Austriaca piissimus;
Vitam omnem morum armorúmque fulgoribus
Illustrauit.
Pueritiam præcoci senio anteuertens,
Variis itineribus Europâ lustratâ,
Ex Hispania Regiam educationem,
Ex Gallia Regiam retulit Coniugem.

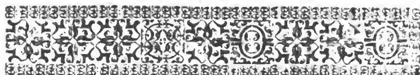
Conciliati

Conciliati Ludouici Regis Mariæ Matri
Christiana præmium fuit,
A qua mox prolem habuit pretiosam,
Franciscum Hyacinthum, Carolum Emmanuelem,
Aloysiam Mariam,
Margaritam, Adelaidem, Beatricem.
In Ferreo sæculo vacare paci prohibitus,
Pari laude bella sedauit, ac gessit.
Pacata Sabaudia Nemorosæ Duce represso,
Crepacorium expugnatum
Duce suppetiarum oppresso,
Mons Caluus paucis horis,
Liguria paucis diebus edomita
Eius rudimenta militiæ sunt.
Ad Verrucam vulnere,
Ad Bestannium supremo discrimine non exterritus,
Æquè se fortem excipiendis hostibus,
Ac sagacem declinandis exhibuit.
Patri suffectus eundem dum amitteretur restituens
Gliscenti Pestilentiæ Æsculapius,
Sæuienti bello Mercurius superuenit.
A sanctissimo Vrbano,
A piissimo Ferdinando, à Iustissimo Ludouico,
Ne propria quidem creditus capax erroris in causa
Prudentiæ suæ merito eiusdem litis Actor, & Iudex,
Regno nouam Prouinciam, sibi nouam gloriam,
Clarasco nouam de Pacis natalibus claritatem adiecit.
Excitatis Deo templis pius,
Palatiis sibi magnificus,
Quàm mitis in pauperes, tam seuerus in Hæreses,
Dei amorem obsequiis
Hominum admirationem beneficiis occupauit.
Natum illum in Virgine si aliunde non nosses
Diuinasses ex moribus.
Laborum patiens supra fortunam,
Inediæ, & Vigiliæ supra naturam,
Mirus excubitor sui

Grauitatem morum vel ipſa leuitate motuum
Commendauit.
Haſtam nouâ arce, Taurinum nouâ Vrbe,
Vercellas, Albam, Trinum, Momilianum, Nicæam
Nouis propugnaculis,
Senatum nouis legibus muniens,
Suos facere ſtuduit, etiam ſe ſublato ſecuros.
Coactus bella gerere, quæ ſedare maluiſſet,
Ad Ticinum hoſtium conſilia
Paucis horis extructo Ponte deſtruxit:
Ad Tanagrum irruptiones
Viribus impar, par Virtute ſuſtinuit:
Ad Bulmidam ſecuritatem
Armis etiam ademptis puniuit.
Peſſimo tamen omine prope flumina ſemper felix
Cum iiſdem effluxit.
Vndequaque fortunatiſſimus,
Si qui alia omnia vicerat,
Victor temporis, Victor inuidiæ, Victor ſui,
Mortem etiam vincere potuiſſet.

INFVLATÆ

INFVLATÆ VIRTVTES,

HOC EST

CELEBRIORVM GRÆCÆ, ET LATINÆ ECCLESIÆ EPISCOPORVM

ELOGIA.

LOGIA *hæc edita olim Taurini, mox & Lugduni sine auctoris nomine, in libello qui inscribitur,*

Insulatæ virtutes in sanctissimis vtriusque Ecclesiæ Patribus expressæ, & in aduentu Illustrissimi Archiepiscopi Antonij Prouanæ Rhetorum opera expositæ in Collegio Taurinensi Societatis IESV.

Recognouit Auctor, & ab erroribus plerisque qui passim obrepserant expurgauit.

Augustini Hipponensis ELOGIVM.

AVrelius Augustinus
Octauo decimo Constantij anno natus
Non nisi Theodosij decimo viuere cœpit.
Primam ætatis partem ne quæras;
In Cœno perdidit.
Felix qui demùm scierit amissa redimere,
Felicior qui potuerit.

Vera gaudia auſpicatus à gemitu,
Initiandus ſublimioris doctrinæ Magiſter
Librum è Cœlo iubetur accipere:
Sordes ſuas ſpeculatus in pagina,
Vt eas vel obrueret, vel elueret,
E Matris oculis lacrymas tranſtulit in ſuos.
Sibi, Matri, & Patriæ redditus
Tenebras ſuas dum in lucem edidit, illuſtrauit.
Nunquam videlicet Solem puduit è tenebris erupiſſe.
Nullius honoris auidus, omnium capax,
Meruiſſe contentus, habere contempſerat,
Niſi plus merita, quàm demiſſio potuiſſent.
Æquè ſcribenda faciens, ac legenda deſcribens,
Moribus ſuis fidem ornauit,
Stylo defendit.
Veritatis amantior, quàm ſui,
Defæcauit infectam, refecit extinctam.
Vtilis, dum errores retegeret alienos,
Sincerus dum nec tegeret ſuos.
Homine maior in diuina conſurgens,
Ita Deum deſcripſerat ac ſi vidiſſet,
Niſi anguſtias ſuas
Auguſtum etiam ſenſiſſet ingenium.
Iamque non habens vltrà quod diſceret, vel amaret,
Æquè annis, ac meritis grauis,
Obſeſſa ex Vrbe migrauit in Cœlum.
Felix Africa,
Si crebrius huiuſmodi monſtra proferres.

Ambroſij Mediolanenſis

ELOGIVM.

AMbroſius re quàm nomine dulcior,
Mel ante habuit in ore quàm voces.

Auorum

Auorum gloriâ nobilis, nobilior suâ,
Christianus antè cœpit esse, quàm fieret.
E Prorege destinatus Antistes,
Subiratus virtuti suæ, quod latère nesciret, effugerat,
Si eum sola hominum suffragia delegissent.
Laboribus suis alienos absumens
Nulli non intimus, omnium sensit incommoda.
Ita miseros audiens, vt felices dimitteret,
Ita feliciores admonens, vt linqueret infelices,
Principibus æquè carus, ac vtilis
Veneratus vt Patres, correxit vt Pater,
In hoc verendus, quod contemneret neminem;
In hoc timendus, quod neminem formidaret.
Christi causam reputans suam
Vt depressam erigeret, sæpe depressus,
Facundiâ hostes deterruit, constantiâ fregit.
Aures suas obstruens nulli.
Vocem omnibus exhibens,
Fecit incertum,
Audiendóne magis profuerit, an dicendo,
Vocem virtute corroborans,
Disertissimus etiam cùm taceret,
Nunquam auidiùs optabatur audiri
Quàm cùm diutiùs esset auditus.
Probis factus Asylum, flagellum improbis,
Vrbem suam eò meliorem reliquit,
Quò deteriorem acceperat.
Deficiente naturâ nulli deficiens,
Ita Præsulem se esse meminerat,
Vt senem se esse nesciret.
Quorum mores expresserat, veneratus exuuias,
Exhibitos aliis honores promeritus,
Vitam mutauit, cùm est visus amittere.

Paulini Nolani

ELOGIVM.

PAulinus ad felicitatem Italiæ natus in Gallia,
Optima quæque cùm poſſet, elegit,
Cùm non poſſet, quæ eligere potuiſſet, accepit.
Illis è Parentibus ortus,
Qui talem mererentur hæredem,
Ita quæſiuit ex moribus claritatem
Ac ſi nullam ex Natalibus habuiſſet.
Muſis amicus
Vt earum leuitatem grauitate corrigeret ſuâ,
Poëtam ſolo exprimens nitore carminis,
Artem omnem virtuti vectigalem effecit.
Aſſequutus Vxorem, quam tales decerent nuptiæ,
Vt omne vitæ genus ſuis erudiret exemplis,
Sponſam Chriſto potius viſus eſt accepiſſe, quàm ſibi.
Diu peregrinatus, vt luci ſuæ latebras quæreret,
Quò ſe magis circumageret magis accenſus,
Illis ſe prodidit artibus, quibus abdere ſtuduiſſet.
Cùm omnia eriperet ſibi, vt in egenos effunderet,
Coactus vnà cum opibus operam ſuam
Nolanis impendere,
Ita ſalutem curauit animorum,
Vt non negligeret corporum.
Aliorum nunquam oblitus, ſui ſæpe non memor,
Vſurpare ſibi non appetens
Niſi omnium calamitates,
Quem in ſe vitæ amorem extinxerat,
Excitauit in ſuis.
Interceptus à Barbaris,
Ne melior ſua eſſet, quàm ſuorum conditio,
Omnium infeliciſſimus, ſi vllo felicior extitiſſet,
Nunquam ſe miſerum doluit,

Niſi

Nisi cùm ærumnarum ſocios habere ſe vidit.
Libertati redditus, libertate ſuâ redemit alienam.
Nunquam liberalior,
Quàm cum non haberet vltrà quid daret.
Ex Africa in Italiam, ex Italia reuectus in Cœlum,
Felicitatem, quam ſuis viuendo creauerat,
Abſtulit obeundo.
Præſulum norma, quod ita vixerit,
Gloria, quod ita ſcripſerit.

Cypriani Carthaginienſis

ELOGIVM.

CYprianus vt Africæ geminaret ardores
Natus in Africa,
Nòbilitatem quam naſcendo meruerat
Viuendo fecit ampliſſimam,
Immortalem reddidit obeundo.
Æquè fœcundus ingenio, ac facundus eloquio,
Nunquam diſcere renuens,
Nunquam dedignatus docere,
Suum etiam Carthagini Tullium dedit,
Vt quando deſierat armis cum Roma contendere,
Eam conaretur facundiâ ſuperare.
Nihil ſe ſcire reputans,
Cùm Deum ſe ignoraſſe cognouit,
A Cæcilio, & fidem accepit, & nomen;
Futurus Maximus, cùm Chriſti quæreret gloriam,
Qui iam ita Magnus extiterat,
Dum tantùm quæreret ſuam.
Sibi vni vtilis eſſe iam neſciens,
Deo ingratus eſſe iam nolens,
Acceptam lucem ita diffudit in cæteros,
Vt in ſe non minueret, ſed augeret.

Diuinam inuenit.
Errore ſuo felix,
Qui pernicioſa quærens, inueniſſet vtilia.
Nequitiam execratus, vbi primùm agnouit,
Eò citius virtutum iter abſoluere ſatagens,
Quò feriùs inchoauerat,
Monſtri loco cœpit haberi,
Seu quod ſine noxa iam viueret,
Seu quod ſine erroris ſuſpicione doceret.
Quam vnam à Deo acceperat filiam, eidem deſpondens,
Sibi maluit ablatam videre, quàm ſponſo,
Nunquam viſus hilarior,
Quàm cùm Deum huiuſmodi nuptiis ſibi fecit affinem.
A Pictauienſibus,
Contra errorum Anteſignanos electus in Ducem,
Cùm ab hoſtibus nec tolerari, nec vinci poſſet,
Relegatus in Phrygiam,
Nouum Solem ab Occidente in Orientem reduxit.
Stylo decertans cùm vltrà voce non poſſet,
Quod hoſtes minarentur appetens,
Quod pollicerentur contemnens,
Iis ipſis, qui timeri voluerant, cœpit eſſe timendus:
Perditum Principem accuſans voce, condemnans moribus.
Ab eo Patriæ reſtitutus, magis indoluit
Quòd rediret, quàm quòd abiiſſet,
Pugnaſſe ſe pro veritate vix reputans,
Quòd non occubuiſſet in Pugna.
Abſentiæ ſuæ damna rependens
Laboribus ſuis beauerat Gallias, Authoritate defenderat,
Niſi Cœlo pretioſior extitiſſet,
Quàm vt diutius linqueretur in terris.

Martini Turonensis

ELOGIVM.

MArtinus Constantij miles antequàm Christi,
Nescias an militiam laudabiliùs adierit,
An abiecerit.
Gloriam non minus ex moribus appetens, quàm ex armis,
Fortitudine militem retulit, Moderatione Monachum;
Christo iam militans
Cùm nondum merere mundo cessasset;
Nudus esse malens, quàm parum pius,
Dei beneficentiam prouocans suâ,
Chlamydis parte totum emit Empyreum.
Cum in fures offenderet, suâ securitate defensus,
Illis nequitiam eripuit,
Qui vitam sibi rapere studuissent:
Æquè beneficus cùm hæc adimeret,
Ac cùm traderet meliora.
Nihil ab Erebo metuens, nihil à Cœlo non sperans,
Cùm viuos bene mori doceret
Mortuos ipsos bene viuere docuit:
Homine maior,
Seu vitam daret animis, seu redderet membris.
E Cœnobio coactus ad Infulas,
Cùm nemini deesse curaret, Monachus esse non desiit,
Non magis admirandus cum chlamydem diuideret,
Quàm cum hæc ita diuisa connecteret.
Cùm miseris donaret omnia,
Molestis omnia condonaret,
Nihil habens quod Dei causâ non daret,
Nihil appetens quod à Deo non acciperet,
Illustrauit virtute prodigia, prodigiisque virtutem.
Ita reueritus homines ac si timuisset,
Ita Deum, ac si non amasset,

Se

Se vnum habuit, quem contemneret,
Vnum, quem non amaret.
Laborum nunquam auidior quàm cùm diutiùs laboraſſet,
Cùm inter homines nihil niſi Cæleſte ſaperet,
Inter Cælites nil humanum:
Ita voluerat in Cælis gaudere cum Deo,
Vt non deſineret in terris deſudare cum ſuis.
Votorum litem componens totus non elatus in Cælum,
Neſcias vtiliorne terris fuerit, an Cælo carior.

Remigij Remenſis

ELOGIVM.

REmigius ingens Galliæ prodigium
Ingenti prodigio natus eſt.
Vitam à prodigiis inchoans, in prodigiis tranſigens,
& abſoluens,
Hoc primum edidit in Orbe prodigium,
Quod ſterile parentis ſenium fœcundauit.
Non deterior eſſe cùm cœpit
Quàm promiſſus fuerat antequam eſſet.
Lacte quod ſuxerat cæco reddidit oculos,
Agente Deo,
Vt cum noua luce noui etiam oculi naſcerentur.
Primâ in ætate inchoans, quod perficeret in extremâ,
Crederes è ſenibus ſenem natum eſſe, non puerum.
Ne cautior eſſe deſineret, elapſus ad cautes,
Se Victorem facere ſtudens,
Vbi præter ſe nullus erat quem vinceret,
Se vnum impugnans de ſe etiam triumphauit.
Dignus, quem cogerent præeſſe Remenſibus,
Cùm ſe ita bene præeſſe cogeret ſibi.
Adoleſcentiam præcoci ſenectute nobilitans
Labores ſuos, quo inchoauit ardore, confecit;

Nunquam ad metam aſpirans,
Quòd nullam pateretur habere.
Igneum credidiſſes,
Niſi quod excitatos ſæpe ignes extinxit.
Peccata neſciens, niſi vt corrigeret,
Ærumnas omnium ſcire cupiens vt curaret,
Dei largitatem implorans, cùm humana deficeret,
Cælum telluris alumnis,
Terram Cæli donis impleuit.
Inuictiſſimum Regem Chriſti Regno ſubiiciens,
Galliam vniuerſam Cælo vectigalem effecit.
Regibus maior, cui tam multa licerent in Reges.
Extrema in ætate cæcutiens,
Vt cæcitatem & curare, & tolerare ſe potuiſſe probaret,
Vnum in ea dignoſcens commodum,
Quod ſe melius videre iam poſſet,
Tandem oculis Deum reddens, animum Deo
Ita migrauit è viuis,
Vt adhuc in tumulo viuere videri poſſet.

Euſebij Vercellenſis

ELOGIUM.

EVſebius Vercellenſis
Non ad vnius gloriam Prouinciæ natus,
In Sardinia animam, in Latio fidem,
In Inſubria palmam accepit.
Romano Pontifici à Matre creditus Puer,
Vt ſub eodem Præceptore
Et Euſebius erudiretur, & Mundus,
Cuius virtutem acceperat, accepit & nomen.
Româ ſe dignum non reputans,
Niſi addictiſſimam ſpectaculis Vrbem,
Nouo ſpectaculo paſceret:

Virtutes

Virtutes omnes in se tanquam in theatro circumtulit.
Cùm ipse Romæ, non ipsi Roma sufficeret,
Monachorum mores è Græcia in Italiam deuehens,
Nouæ Philosophiæ & Auctor esse meruit, & Idea.
Vercellas accitus
Vt Vrbem antiquissimam suâ innouaret industriâ,
Nolens ita vacare cæteris, vt sui se vellet oblitum,
Dignus visus est, vt qui præiuerat Monachis,
Præiret Episcopis.
Vt virtutes meteret, vitia demetens,
Vt veritatem firmaret, errores eneruans,
Illis diù placere non potuit,
Quibus æquè virtus, ac veritas displiceret.
Athanasium damnare renuens
Ne in illo se ipsum damnaret,
Maluit cum eodem reus abire,
Quàm iudex in eundem sedere.
Infelix Italia
Si quem daret Athanasio socium non habuisset.
Ita exilium tolerans, vt videretur optasse,
Ita suos litteris roborans, vt vix crederetur abesse:
In pessimi Principis funere reuiuiscens,
Vrbi suæ redditus, eam reddere studuit veritati.
Iterum tamen frementibus iis,
Qui æquè in se, ac in aliis probitatem odissent,
Multiplici supplicio deleri potuit, non terreri.
Dignus qui veritatis annos æquaret,
Qui obrutæ superesse noluerit veritati.

Thomæ Cantuariensis

ELOGIVM.

THomas Cantuariensium Athanasius
In Patriæ natus incendio,

Nunquam aut frigidus eſſe potuit, aut obſcurus.
Æquè naturæ, ac hominum beneficentiam expertus,
Ita Regi placuit, vt alterum penè faceret Regem,
Ita Deo, vt alterum penè redderet Deum.
Cùm ita placeret omnibus, ſibi vni non placens,
Et Regis, & Dei ſuffragiis factus Antiſtes,
Eò deueniſſe ſe doluit,
Vbi & Deo placere non poſſet, & Regi.
Quò ſublimiùs aſcenderat, eō ſtudens clariùs emicare,
Mutuatus à virtutibus radios, eſſe cœpit illuſtrior,
Quàm vt poſſet ab inuidorum oculis tolerari.
Principum legibus obſtare paratus, ſi diuinis obſtarent,
Cùm Regi dare non poſſet, niſi quod eriperet Deo,
Ingratus videri maluit, quàm eſſe.
Cedentibus cæteris
Quod vnus & ſibi ſufficeret, & veritati,
Aulæ iam grauis quia leuis eſſe neſciret,
Ibi diutiùs eſſe noluit,
Vbi ſecum veritas libera eſſe non poſſet.
Nobilis exul vbique Patriam inueniens,
Optimam cauſam tolerantiâ ſuâ meliorem effecit.
Nunquam memor iniuriæ niſi vt condonaret,
Suorum ærumnis indoluit, non doluit ſuis.
Tempori ſeruiens, vt Deo ſeruiret impenſiùs,
Inter Monachos ita vixit in ſyluis,
Ac ſi nunquam inter Aulicos vixiſſet in vrbibus.
Corpori ſuo ea inferens damna,
Quæ vix voluiſſet Tyrannus,
Exilium ſæpè permutans, animum nunquam.
Reuocatus in Patriam, vt inde parricidio pelleretur,
Maluit adulatorum gladiis inter aras occumbere,
Quàm adulator in Aula regnare.

Can!!

Caroli Mediolanensis

ELOGIVM.

CArolus Borromæus .
Natus cum nouo lumine geminus,
Se tenebrarum non esse filium vel nascendo probauit.
Auorum gloriæ memor, vt eam geminaret in sua,
Se talem exhibuit in pueritia,
Qualem optasset in senio.
Virtutum iter nescias an absoluere potuerit sanctiùs,
An inchoare maturiùs.
Infra probitatem nil habens litteris carius,
Probitate nil reputans pretiosius
Cùm artes non appeteret, nisi quas optare debuerat,
Obtinuit quas optarat.
Pio Quarto affinitate carus, virtute carissimus,
In Atlantis suffragium nouus accitus Alcides,
Etiam sine socio Mundum ferre se potuisse probauit.
Non tam alienæ beneficentiæ, quàm meritorum suorum
suffragio
Purpuratis adscriptus,
Iure dubites an maiorem dignitati contulerit,
An à dignitate retulerit dignitatem.
Vt Patriam virtuti redderet, Patriæ redditus,
Nunquam mentem suam accuratiùs coluit,
Quàm cùm etiam coleret alienam;
Virtutum semina, voce, manûque iaciens,
Sudore, ac lacrymis alluens,
Dignam laboribus messem obtinuit,
Dignam Messe mercedem accepit.
Vt securius quiescerent sui, quietem adimens sibi,
Venalis omnibus si pretium habuisset,
Nescias an verius omnium Pater esset, an seruus.
Animi sui nitorem in templis exprimens,

Capacitatem in donis,
Vt auri prodigus, ita vitæ minimùm tenax,
Quàm non amaret vtrumque in pestilentia demonstrauit.
At non ita Carolum amauerat Deus,
Vt Caroli gregem odisset.
Vitam accipere renuens, quam accipere solam non posset
Mori volentem coëgit viuere,
Donec fatigari nescium,
Terris eriperet, Cælo redderet.
Gauisus in ætate tam ferrea
Aureum sibi hominem reuixisse.

Donati Aretini

ELOGIVM.

DOnati si vitam discutias
Deo natum credas esse non mundo.
Martyrum filius, vt Martyr dedicaretur in Patre,
Æquè Martyrem dicas cùm Patris adesset suplicio,
Ac cùm occumberet suo.
Sibi relictus, & Deo,
Quem jam & Præceptorem haberet, & Patrem,
Ita mores perficere potuit suos,
Vt dignus videretur qui & perficeret alienos.
Vndequaque mirandus,
Quod mortuis vocem daret, & vitam,
Cùm vitrea vasa connecteret, vitreos homines solidaret,
Tenebrarum filiis luce displicens suâ
Est detrusus in tenebras,
Nunquàm illustrior, quam cùm omni aliâ luce careret.
Tyranni tormenta tolerare paratior, quàm timere,
Maior visus est, quod ea siccis exciperet oculis,
Quàm quod siccis vestibus pluuias.
Deo tandem reddere cupiens, quod ab eodem acceperat,
Maluit capite carere, quàm fide.

Apollinaris

Apollinaris Rauennatis

E L O G I U M.

APollinaris ita ſub Petro Præceptore profecit,
Vt alterum penè crederes Petrum.
Vmbra igitur Petri cùm eſſet,
Quidni omnia pelleret mala?
Cæcorum aperiens oculos,
Cum tamen videri minimum vellet,
Veritatis lucem, & oculis inſtillauit, & animis.
Senes bene mori docens, pueros optimè viuere,
Cùm meſſem ſuam Rauenna non caperet,
Sæpe pulſatus, & pulſus ignem calcare non horruit.
Eam expertus in igne clementiam
Quam omnes experirentur in ipſo.
In Etruria à Muto vocatus,
Et linguam dedit, & reddidit mentem:
Nunquam facundior,
Quàm cùm mutos faceret, vel tacendo facundos.
Prodigiis proditus ſuis
Cùm ſe nulli curaret prodere,
Mortuos excitans vt bene doceret viuere,
Nullo ~~victus ſupplicio, quòd omnia ſper~~neret,
Æquè ſe fortem exhibuit, ac Nero ferum.
Mari commiſſus,
Vt in omni Elemento ſuum robur imprimeret,
Acerbiùs iactatus in terris, quàm fuiſſet in mari,
Lictores quos fatigauerat in Italia
Sanguine ſuo ſatiauit in Thracia.

Maximi Taurinensis
ELOGIVM.

MAximus Taurinensis
Capacissimi mensuram nominis factis exæquans,
Se etiam in minimis Maximum fecit.
Magnitudine suâ omnium oculis proditus,
Nunquam se maximum doluit,
Nisi cùm omnium minimus esse non posset.
Ideo se maximum negans,
Quod se in dies facere studeret maiorem,
Dignam magnitudine suâ sedem
Dignè potuit occupare.
Ingenij claritatem eloquij nitore componens,
Vtrumque innocentiæ candore perfecit.
Æquè in dicendo fugiens, ac in agendo peccata,
Vrbem suam Augustam si non inuenisset effecerat;
Tandem cùm Cælitum vitam transtulisset in terras,
Dignus visus est, qui transferretur in Cælum.
Beata Ciuitas quæ talem habueris,
Beatior, quæ merueris;
Beatissima, quæ semel amissum tam sæpe recuperas
In lectissima Maximorum Antistitum serie.

Anselmi Cantuariensis
ELOGIVM.

ANselmum Augustæ Prætoriæ Cælum dedit,
Cælo Anglia reddidit.
A vitiis ætatem exorsus, in virtute confecit:
Miserandus quod ita cœperit,

Mirandus

Mirandus quod ita deſierit.
Sæpe cum Patre rixatus, ſæpius ſecum,
Æquè neſcius quid eligeret, ac quid optaret,
Tandem mores vnà cum ſolo mutauit.
Eò velociùs virtutis iter emenſus
Quò ſe ab illa nouerat remotiorem,
E Cœnobio vocatus ad Infulas,
Neſcias an Monachi partes accuratiùs impleuerit̃,
An Epiſcopi.
Regis perfidiam vtiliter carpere malens,
Quàm perniciosè lactare;
Pacem non amans, quæ cum æquitate pugnaret,
Minus felix eſſe maluit,
Quàm minùs fortis videri.
Iterùm reuocatus, iterum pulſus
Regis duritiem duritie retudit ſuâ.
Immortalitatem & ſtylo,& virtute promeritus,
Oppreſſam anguſtiis vitam cum meliore mutauit.

Maurilij Andegauenſis

ELOGIVM.

MAurilij ſi Patrem ſpectes, aut Patriam,
~~Vix credas naſci nobiliùs~~ potuiſſe;
Si vitam ſpeculeris, ac mortem,
Dubites an potuerit viuere ſanctior,
An obire ſecurior.
Felix, quod Ambroſium, & Martinum audierit,
Felicior, quod expreſſerit.
Profectus in Gallias,
Vt nouum daret Galliis Thaumaturgum,
Eas & prodigiis illuſtrauit & meritis.
Cùm æquè ille omnibus,
Ac illi omnes ſubeſſe percuperent,
Se vno gemente factus Antiſtes,

Auxit vnà cum dignitate prodigia.
Peccata detestatus vbi erant, veritus vbi non erant,
Cùm in se certa punire nequiret, dubia puniit:
Sui nimium rigidus Censor,
Quod totam lenitatem suam seruaret aliis.
Ab exilio, quo se ipse mulctauerat
Prodigio reuocatus,
Cùm iam septennium mortuos excitaret è tumulis,
Homo esse desiit, quod iam Deus apud homines
Esse cœpisset.

Fulgentij Ruspensis

ELOGIVM.

FVlgentium nescias an ex fulgure,
An ex fulgore deducas:
Fulgoribus suis bonos attrahens, malos exterrens,
Fulgere, cùm nunquam desierit,
Sæpe non desiit fulgurare.
In Africa natus,
Nouum ex Africa monstrum eduxit,
Hominem videlicet,
In quo nec quid humanum aspiceres, nec quid ferum.
In Christi Domo malens inquilinus esse,
Quam in sua Dominus,
Æquè inter Monachos, ac inter Episcopos docuit
Omnia virtutem agere
Omnia posse etiam tolerare.
In Sardiniam relegatus,
Quod gemini Solis ardores Africa pati non posset,
Cùm se antequam pelleretur exulem crederet,
Mutauit exilium, Patriam non amisit.
Ruspensibus redditus,
Vt omnes sibi similes faceret,

Se nulli diſſimilem fingens,
Immortalitatem & ſibi acquiſiuit, & ſuis.

Aloysij Toloſani

ELOGIUM.

ALoyſius è Rege natus ad Regnum
Nunquam ſe Regem credidit,
Niſi cum ſe ſubderet ſibi.
Mundo iam vtilis cùm vix erupiſſet in mundum,
In captiui Parentis locum ſuffectus puer,
Carcerem ſuum eruditione multiplici Lycæum fecit.
Quò arctiùs tenebatur in terris,
Eò liberiùs in Cælum euolans,
Optimam mentem nec vinci, nec vinciri poſſe probauit.
Non ideo innocentiam minuens,
Quod ætatem augeret,
Sui Regnum Regno nobilius reputans ſuo,
Vt ſe omnium maximum faceret,
Inter minimos omnium minimus haberi voluit, non eſſe.
Coactus Toloſanis præeſſe,
Quandoquidem ad Imperium natus erat,
Neſcius an ſe omnium ſeruum factum crederet,
An omnium Patrem.
Vt vitam produceret alienam, contrahens ſuam,
Meritis addens quod annis adimeret,
Virtutum iter, quando alius inchoaſſet, abſoluit.

Athanasij Alexandrini
ELOGIVM.

ATHanaſij virtus ſenilis in Puero,
Puerile nihil vnquam habuit præter ætatem.
Antonij Magni diſcipulus
Sub Chirone altero Chriſtianus Achilles
Neſcias an plura didicerit, an docuerit.
Veritatis amantior, quàm quietis,
Vt reduceret exulem remeauit in Patriam,
Æquè infenſus Ario, ac Arius Chriſto,
In omnibus ab eodem diſſentiens,
In hoc vno conſenſit
Quod vterque Athanaſium nollet Epiſcopum.
Vtroque tamen inuito coactus ad infulas
Omnium amorem promeritus
Quia ſatis amari non poterat, incurrit in odia.
Ab hoſtibus delatus ad hoſtes
Nunquam non agnitus innocens,
Sæpe damnatus vt nocens,
Sedem maluit mutare, quàm ſyllabam.
Principum iras ideo non metuens quia ferre poterat,
Conſtantino non placuit quia minus notus,
Conſtantio, Iuliano, Valenti, quia non ignotus,
In hoc etiam cum Veritate conueniens
Quod Regibus diſpliceret:
Sed hoſtes ſuos
Ideo in Athanaſium Deus alliſit, vt frangeret.
Reuocatus ab exilio vt iterum pelleretur,
Æquè triumphans cùm cederet, ac cùm rediret:
Herculi ſuppar,
Non vnum laboribus ſuis fatigauit Euriſtheum.
Sæpe quæſitus ad necem, ſemper ad duriora ſeruatus,
Bonorum vota præferens ſuis,

Inuiſum

Inuiſum inuidis lumen, ne extingueretur, abſcondit.
Arenti diu clauſus in puteo
Illum impleuerat lacrymis, niſi deſiccaſſet ardoribus.
Malens cum mortuis, quàm cùm perditis viuere,
Eius in tumulo vitam depoſuit ſuam,
A quo vitam acceperat,
Sciens nullum tutius commiſſa ſeruare, quàm qui dedit.
Hoſte deficiente quem vinceret, reuocatus è pugna,
Suis quietem peperiſſe contentus, eâ perfrui noluit,
Tunc primùm mori cupiens,
Cùm vitam potuiſſet amare:
Homine maior
Qui ſe in hoc vno probarit hominem
Quod pati poſſet.

Ioannis Chryſoſtomi

ELOGIVM.

IOannes eloquentiâ aureus, tolerantiâ ferreus,
Pretioſior fortaſſe quòd ferreus, quàm quòd aureus,
Neſcias vbi cœperit eſſe ſanctiſſimus,
Aut quando deſierit.
Bonas artes cùm diſceret, docuit meliores,
Iam inde magnus, vnde eſſe vix cœperat.
Syluеſcere metuens ſeceſſit in ſyluas
Exuturus inter feras
Si quid ferinum induerat inter homines.
Alienis clarus in oculis, obſcurus in ſuis,
Vrbes dum fugeret, Vrbes in Eremum attraxit:
In hoc vno cum virtute rixatus,
Quod latebras impediret.
Se vno dolente reuocatus in Patriam,
Non minus in dicendo, quàm in agendo diſertus,
Neſcias an plures virtuti dederit, an reddiderit.
Se felicem non reputans,

Nisi cùm miserorum causas assumeret,
Facundum, nisi cùm vinceret,
Nullius aurum appetens, omnium animos acquisiuit.
Collatas à Bizantiis Insulas
Ideo accipiens, quia recusare non poterat,
Vtilior esse studuit, quàm videri.
Sibi vni durus, quò mitior esset in cæteros,
Salutis omnium memor, dum non immemor suæ,
Securitatem quam daret aliis rapuit sibi.
Sed monstrum erat si tanta virtus inuidis caruisset:
Qui perditos nec tolerare poterat, nec corrigere,
Quia eorum non incurrit in mores,
Incurrit in odia;
Ideo hostis habitus, quia dissimilis.
Semel atque iterum à barbaris pulsus ad barbaros,
Quòd tantum hominem vrbs vna non caperet,
Plura ferre cupiens, quàm hostis inferre,
Veram Patriam,
Cùm in exilium properaret, inuenit:
Vir in omnibus aureus,
Nisi quod auaris placere non potuit.

Gregorij Thaumaturgi
ELOGIVM.

GRegorius Octauum in Orbe miraculum,
Omnia in se vno miracula copulauit.
Sub frigido Cælo natus, vt illud ipsum incenderet,
Origene præceptore dignus Auditor,
Eum æquauit ingenio, meritis vicit.
Accusatus ab inuidis,
Se prodigio non voce defendit;
Magis mirandus quod vlcisci se nollet,
Quàm quòd posset.

Ex

Ex Ægypto regressus in Patriam,
Peculiarem domum habere nolens,
Vt omnes haberet,
Cùm nihil amaret in mundo, possedit omnia.
Ita imperans sibi, vt imperare mereretur & Dæmoni,
Vt nutantem firmaret, scopulos per inane circumagens,
Difficilius moueri sæpe mentes, quàm montes expertus,
Quidquid optare potuerat visus est impetrasse.
Commune factus Oraculum Oraculis vocem ademit,
Solus dignus audiri,
Qui prodigia æquè loqueretur, ac faceret.
Quid posset in mundo Gregorius,
Ideo mundus credidit, quia vidit:
Multa tamen cùm fecerit admiranda,
Nihil se ipso mirabilius facere potuit.
Monstrum omnium maximum,
Vt in tanta diuinitate, tanta copularetur humanitas.
Omnes cùm vellet optimos
Se voluit omnibus meliorem;
Ita sibi vacans, ac si cæteros neglexisset,
Ita aliis ac si se ipse negligeret:
Suorum virtute iam notus, notior suâ,
Cùm vix sanctius viuere posset
Diutiùs viuere noluit:
Nunquam mortalis creditus,
Nisi cùm re ipsa visus est mori.

Basilij Magni

ELOGIVM.

BAsilius Magnus
Eruditorum Optimus, Optimorum eruditissimus,
Cùm fuerit in nullo non maximus,
Dubites in quo maior esse potuerit.
Sanctissimorum Parentum sanctissimus filius,

In ſe perficiens quòd cœptum erat in ſuis,
Maiorum probitatem maiorem eſſe potuiſſe probauit.
Nequitiam execratus antequam noſſet,
Virtuti ſuæ collactaneus, & coæuus,
Neſcias an eam ex inſtitutione traxerit, an ex vtero.
Diſciplinas aptus ad omnes, propenſus ad ſingulas,
Humaniores artes in ſe diuinas effecit,
Diuinas verò humanioribus perfici poſſe probauit.
Nazianzeno cariſſimus, quia ſimillimus
Se ipſum in ſe deſpiciens, in amico ſuſpexit.
Virtutes ita colens ſingulas,
Ac ſi non appeteret vniuerſas:
Extra Patriam diu, extra ſe nunquam,
Præceptores ſuos melioribus imbuit artibus,
Quàm fuerat ab ipſis imbutus.
Magis aſſentantium laudes
Quàm inuidorum calumnias fugiens,
Extra omnium oculos ita ſe omnium oculis
Dignum effecit,
Vt non deteriùs Monachi normam expreſſerit quàm Epiſcopi.
Virtutem non ideo adimens ſibi, quòd daret aliis,
Se ipſum perficiendo, perfecit & cæteros.
Ad ſuadendum idoneus,
Qui quæ diceret ſuis probare poſſet exemplis.
Diuitias negligens niſi quas erogaret in Pauperes,
Omnium ſe Patrem fecit, & ſeruum.
Pluris æſtimans veritatem quàm Principum gratiam,
Illius dignitatem defendit acriùs,
Quàm alij ſuam.
Quò propiùs ad metam acceſſerat,
Eò alacriùs curſum intendens,
Vigiliis ſuis ſopitos excitans, ieiuniis famelicos paſcens,
Cùm nec amaret viuere, nec timeret obire,
Hominum effugit ex oculis, non effugit ex animis.
Felix, cuius in vita nihil arguere valeas,
Nihil in doctrina damnare.

Gregorij Nazianzeni

ELOGIVM.

GRegorium Nazianzenum
Parentum pietas mundo promeruit,
Dei beneficentia dedit.
Ita natus eſt, vt degenerare ſi nollet
Malus eſſe non poſſet:
Ita vixit
Vt imitari qui vellet, peccare nequiret.
Inter optimos educatus ad optima,
Se peſſimum reputans quoties non faceret meliorem,
Adultam virtutem antequàm polliceretur exhibuit.
Bonarum artium auidus, malarum incapax,
Vt Mineruam raperet, Athenas profectus,
Ita eam coluit, vt mereretur habere;
Ita habuit, vt à nullo dedignaretur accipere.
Baſilio magno ſtudiis, & animo ſuppar,
Iulianum odit, etiam cùm videretur amandus;
Ita de moribus iudicans alienis,
Vt non officeret ſuis.
Nullius renuens eſſe diſcipulus,
Omnium ingenia collegit in ſuo,
Docere nunquam deſinens ſeu diceret, ſeu audiret.
Æquè bene dicendi,
Ac bene viuendi arte conſpicuus,
Quo ſe meliùs agnoſceret cupiens ignorari,
Quam nunquam amiſerat innocentiam
In Eremo quæſiuit.
Vocante tamen Patre, cogentibus meritis
Tractus ad infulas,
Neſcias an laudabiliùs oblatas reiecerit,
An acceperit.
Alienis facundus in laudibus, mutus in ſuis,

Plura in ſe continens quàm laudaret in cæteris,
Quos eleganter verbis expreſſerat,
Expreſſit & factis.
Nequitiam in Plebe corrigens,
Omnia cùm ſciret fingere neſcius,
Se ad omnium normam effingens, Poëtam egit:
Non ideo minus vtilis, quod magis videretur amœnus.
Prodeſſe cùm vellet omnibus,
Nulli verò præeſſe, quàm ſibi,
Vrbes deſerere maluit, quàm inuidorum turbis implere.
Cùm iam ſui vnius vellet eſſe colonus,
Seceſſit in Campos;
Inde etiam & formidatus ab impiis, & fugatus,
Debitam meritis ſedem
Cùm non haberet in terris, inuenit in Cælo.
Æquè expetitus cùm eſſe deſineret
Ac fuerat antequàm eſſet.

Dionyſij Areopagitæ

ELOGIVM.

Dionyſius ex Areopagi Iudicibus
Selectus pro veritatis cauſa Patronus,
Neſcias an æquiùs gloriari potuerit
Paulo Præceptore diſcipulus,
An tali, tantôque diſcipulo Præceptor.
Æquè aſtris intentus, ac ſibi,
Virtutem, quam poſtremis in annis exhibuit,
Promiſit in primis.
Athenarum factus Antiſtes
Malas inde artes eiiciens, meliores induxit.
Optimi cuiuſque æmulator egregius, & laudator,
Cum vellet à nullo dignoſci, nullum ſtuduit ignorare.
Romam profectus

Tantæ

Tantæ vrbis titulis addidit, quod tantum hoſpitem excepiſſet:
Inde profectus in Gallias
Immenſam vrbem vrbe maior impleuit.
Ita in diuina delatus,
Vt ablatus crederetur humanis;
Mercedem nullam appetens nullâ non dignus.
Deuota Cælo victima ſacerdotum gladiis exhibetur,
Et feris obiectus, & flammis
Se vtriſque fortiorem oſtendit.
Variis tentatus ſuppliciis,
Cùm nullum mereretur, nullum exhorruit.
Tandem fremente Tyranno, plaudente Cælo,
Elatus in montem ne tantæ laterent faces,
Ceruice non animo diminutus, edocuit,
Virtuti vitam non eripi, niſi velit amittere.
Diuiniſſimum caput in terras deprimi nolens,
Cùm iam in Cælo non eſſet, eſſe cœpit in manibus:
Perire neſciens,
Quod tam bene viuere didiciſſet.
Beata Gallia,
Quæ Præceptorem habere merueris,
Qui diuina æquè docere potuerit, ac patrare.

Clementis Ancyrani

ELOGIVM.

Clemente Ancyrano
Nullum virtus defendit æquiùs,
Nullum exercuit duriùs.
A Sophia Matre ſanctiori Philoſophiæ genitus,
Quandoquidem à deteriori vtero
Venire non poterat tanta Conſtantia,
Nulla in ſe admittens peccata, omnia puniens,
Martyr videri potuit antequàm eſſet.

Nondum adoleſcens, iam tamen Pauperum Pater,
Omnibus melior, omnibus præfici meruit:
Nunquam demiſſior cæteris,
Niſi cùm eſſe potuiſſet elatior.
Diocletiani furiis interceptus,
Octauum ſupra vigeſimum annum exegit in pœnis,
Agente Deo,
Vt quando erat in mundo feritas, quæ omnia infligeret mala,
Eſſet & charitas, quæ omnia toleraret.
Sæpe in fruſta conciſus, nunquam non integer,
Cùm per nulla vulnera
Nimiùm ingens animus poſſet exire.
Tandem ſuis redditus,
Dum hoſtiam Deo daret, Dei hoſtia factus,
Geminâ victimâ ſacrificium vnà cum vita concluſit.

Blaſij Sebaſtenſis

ELOGIVM.

BLaſium nemo vidit in terris
Quin eruditum putarit in Cælo;
Virtutem cum lacte imbibens, cum ætate corroborans,
Fecit incertum,
An in eo differret à Virtute Natura.
Epiſcopum agens antequam fieret,
Qualis eſſet futurus edocuit antequam eſſet.
Ex Vrbe, quam ſibi ſimilem fecerat
Digreſſus in ſyluas,
Vt ampliaret animum arctatus in ſpecu,
Quadam quaſi Diuinitate ſuâ, feras effecit humanas.
Felix, ſi quam à feris expulerat feritatem,
Geminatam in hominibus non vidiſſet.
A venatoribus interceptus dum cæleſtia venaretur,
Vocatus ad ſupplicia, eâ ſecuritate perrexit,

Vt

Vt illa ſe in ſyluis non effugiſſe,
Sed expectaſſe doceret.
In aquis non ſecus ac in marmore ambulans,
Cùm vitam ſuam prodigiis tueri poſſet,
Maiori prodigio tradidit, quàm antè ſeruaſſet.

Ioannis Eleemoſynarij

ELOGIVM.

IOannes natus in Cypro, educatus in Cælo,
Futurus Dei Quæſtor in terris
Debitum innatæ largitati Patrimonium
Cùm naſceretur accepit.
Dignâ ſenio iuuentute tranſactâ,
Sublimitatem ingenij, claritatem virtutis
Exuere nolens, tegere neſciens,
Quod eſſe minimum vellet, eſſe coactus,
Ita Alexandrinos excoluit, vt ſibi ſimiles faceret,
Ita beauit, vt ſe conſcio neminem gemere,
Neminem egere permitteret.
Plura ſemper appetens, quo plura daret:
Id vnum habere ſe reputans, quod effudiſſet,
Cùm omnium augeret ærarium,
Nunquam tamen imminuit ſuum.
Ita profuſus in homines,
Vt auarus non eſſet in Deum:
Cùm hominibus dediſſet omnia,
Vitam dedit & Deo,
Suis futurus vtilior
Si ſui tenacior extitiſſet.

Ignatij Antiocheni

ELOGIVM.

IGnatius Antiochenus
Dignus Ioanne Præceptore discipulus,
Quem vincere non sperauerat, æquare studuit.
Animo, quàm tempore Christo propinquior,
Ita eum expressit, vt se vidisse probaret.
Antiochiam sudoribus alluens, flammis incendens,
Viuere nesciens nisi vitam omnium tueretur,
Splendoribus suis Tyranno proditus,
Ventilari potuit, non extingui.
Vt Leonibus Leonem obiiceret Romam vocatus,
Non secus ac ad alterius supplicium
Properauit ad suum.
Illius panis esse percupiens
Qui se panem fecerat omnium,
Intimo nimis ab igne concoctus,
Bestiarum dentibus frangi voluit.
Qui homines inDeum incenderat,feras in se ipsum incendens,
Nunquam securior quàm cùm periret,
Mortem metuere nesciens, prouocare non metuens;
Non in solo Capitolio triumphari Romæ posse probauit.

Petri Alexandrini

ELOGIVM.

PEtri Alexandrini Vitam,
Non ideo deteriorem putes,
Quod fuerit ignotior morte;
Pretiosam enim mortem

Non

Non nisi vitæ meritis emit.
Eo sæculo natus
In quo si miser esse nollet, probus esse non posset,
Ita assueuit ærumnis, vt eas etiam adamaret.
Optimo Antistiti suffectus melior,
Vt Diocletiani furiis parem Ægyptus obiiceret Ducem,
Ita desudauit in suorum roboranda constantia,
Vt etiam sine Tyranni gladio gloriosè posset obire.
Ita intimus Christo,
Vt eius etiam arcana cognosceret,
Eius tunicam lacerantem Arium vsque adeò est detestatus,
Vt se nequiorem Ario crederet,
Si Ario pepercisset.
Carceri mancipatus se talem exhibuit,
Quales suos esse voluerat
Tandem eo felicitatis genere felix,
Quod infelicior esse vix posset,
Ereptus suppliciis, euolauit in Cælum.

Polycarpi Smyrnensis

ELOGIVM.

POlycarpus Smyrnensium Præceptor, & parens,
Patriâ, non moribus Asiaticus,
Etiam in Asia fortes nasci, & ali posse probauit.
Christi discipulis ætate coæuus,
Munere succedaneus,
Virtutis, quam collegit ex omnibus
Se fecit Epitomen.
In hoc mirandus, quod ita omnes vnus expresserit,
Vt dum viueret eorum neminem obiisse putares:
In hoc amandus quod se dissimularet esse, quod erat.
Ingenio virtutem illustrans, ingeniúmque virtute,
Perditos nouatores moribus damnauit antiquis.

Suam tueri non valens,
Suorum incolumitatem negligere nesciens,
Tyrannum non metuens, nisi cùm mitior videretur,
Vitam suam moriens clariorem fecit in flamma.

Epiphanij Constantiensis

ELOGIVM.

EPiphanius vrbium bono natus in sylvis,
Pecudum Pastor cùm esset,
Pastor esse meruit Populorum.
Cum deteriori fortuna deteriorem exuens sectam,
Ex Iudæo & Christianus, & Monachus,
Qualis esse deberet inter homines, didicit inter feras.
Diu peregrinatus,
Vt Christi Patriam veneraretur, & suam,
Dum fugeret infulas delatus in Insulam,
Frustrà quærere latebras,
Quem Deus latêre nolit, edidicit.
A Constantiensibus destinatus Antistes
Antequam cognitus,
Se talem exhibuit, qualem eum esse decebat,
Quem Deus, non homines elegissent.
Illis placere nesciens,
Quibus nec in omnibus placeret Deus.
Iniurias beneficiis vltus edocuit,
Non plura se potuisse patrare, quàm pati.
Tandem annorum numerum exæquans meritis,
Multiplici tempestate iactatus defecit in Mari.

PRODROMO

PRODROMO IOANNI
TVMVLVS:

Expressus in Aula Domus Probationis Genuensis, quæ eidem Ioanni sacra est, ornatusque ab Auctore variis Auditorum suorum carminibus, Anno Domini 1642. 29. Augusti.

INSCRIPTIO PRIMA.

DEsiderio vocis
Muta Paueranensis Facundia
Verbi vocem implorat.
Lege, Viator, & tace;
Silentium exigit Vox sepulta.
Eam Herode Lupo spectato,
Quidni mundus amiserit?
Echo illius hoc superstes in saxo
Quid loquatur attende.
Herodi Epicedia, Christo Epinicia,
Eucharistica sibi, Parænetica tibi.

Inscriptio Secunda.

Ex impia Herodis cœna
Hæc Cælitibus Analecta supersunt.
Iure mireris, Viator,
Ferculum idem Deo, & Herodi placuisse.
Absit tamen, vt vel hinc putes

Deo quidquam conueniſſe cum impio.
Qui non niſi diuiſus Herodi placuit,
Non, niſi quia integerrimus, placuit Deo.

Inſcriptio Tertia.

Sub Hieroglyphico Agni.

Agnus eram; mox fregi Aries violentus Olympum;
Me Lupa, méque Lupus prodidit; Agnus eram.

Inſcriptio Quarta.

Ad Vrnam.

Hic qui Parentis ſaliit in vtero Puer,
Ne terræ in vtero clauſus in ſaltus nouos
Sè ſe expediret, eguit hoc ſaxo premi.
Prematur? Hominum Maximum Mundo minor
Non capiat Vrna. Viator, & tu hunc non capis.

Inſcriptio Quinta.

Et ad Vrnam,

Quam calcatus Herodes, Herodiaſque tegebant.

Non iacet hic, qui iacet hic;
Excelſos non premeret, ſi iacêret.
Luporum hæc è cœna Oſſa
Viator ſuperſunt.

Lapis Terminalis, hic eſt,
In quo & Prophetiæ finis,
Et Euangelij initia coïerunt.
Deus exercituum longam manſueturus in pacem,
Sagittam electam
Saxeâ condit in Pharetrâ.
Quieſcere volentem ne prouoca;
Adhuc cum hoc ſuo telo eſt Dei manus.

Inscriptio Sexta.

Quæsiturus quem amiserat Mundum Deus
Hanc Lucernam accenderat.
Præluxerat illa Viatori,
Et quia ardens spinas absumpserat,
Et quia lucens errores auerterat;
Facto tamen iam Die
Quis vltrà esset Lucernæ vsus?
Filij tenebrarum extincta flagitio,
Oleo adhuc redundans,
Vtpote in Dei, non in fatuæ Virginis manu,
Hoc in saxo supremum Orbis incendium,
Ad quod iterum accendatur,
Expectat.

Inscriptio Septima.

Orto, & adulto iam Sole
Phosphorus irruit in Occasum.
Intolerabilis Mundo calamitas,
Nisi quod, maioris exuberantia luminis,
Minoris aduerti detrimenta non sinit.
Nouæ diei decretus Aurora,
Gaudia, quæ attulerat oriens,
Solus non abstulit mox discedens.
Vel hinc dignus præfici Cælo quæstor,
Qui semel data non repetat,
Et Diuitias Diuinæ Bonitatis promittens postremus
Ostendit Primus.

ELOGIA QVINDECIM

Eidem affixa Tumulo, Quibus vita, & res gestæ eiusdem Sanctißimi Prodromi laudabantur.

ELOGIVM PRIMVM.

Patri inter aras promittitur.

MIrari volueram,
Si concepta silentio Vox
In alio, quam in Diuinissimo Verbo,
Desineret.
Pythagoras Deus non est;
Voces tamen suas
Solis tacentibus fidit.
Atque ita Vox Diuina non incipit,
Nisi cum humana iam cessat.
Zachariæ facundiam ligat
Sterilitatis solutio;
Punitur ipsamet magnitudine præmij sui,
Felicior, quam aut velit credere,
Aut possit dicere.
Ne quid sinistrum metuat
Angelus dedocet stans à dextris.
Adhuc tamen metuenti similis stupet,
Qui non tam quid acciperet,
Quàm quid pro eo redderet, cogitaret.
Et tu, Viator, si sapis
De repetundis accusatus ne pereas,
Dei liberalitatem quandoque plus metues,
Quàm furorem:
Hic paucos facit miseros, illa penè omnes ingratos.

ELOGIVM

ELOGIVM SECVNDVM.

A sterili Matre concipitur.

Diuturnæ probrum sterilitatis
Abolere fœcunditas quæcunque non poteſt.
A ſenij puerperio
Aut maturos fœtus Mundus expectat,
Aut nullos.
Primicerium Gratiæ, ne quis Naturæ deberet,
Quo ad vſque dare Natura potuit,
Diſtulit Deus.
Tantam felicitatem decuit
Patientiâ breuiore non emi.
~~Processerat planè~~
Tam in virtutibus, quàm in diebus Elizabeth,
Quæ ignominiam vteri ſui
Sine querela toleraret,
Cur tamen illi vellet Primogeniti laudem periiſſe,
Cui prima omnia debebantur?
Ioanni vniuerſa non dederat,
Si fratrem addere potuiſſet.
Et tu Viator, res tuas
Pondere potius metire, quàm numero.
Negaueris ſingularia, quæ plura iactaueris.

ELOGIVM TERTIVM.

Matris in Vtero exultat.

Mariæ Vocem
Sine viſcerum commotione quis audiat?
Potens in Verbo
Salutem Cognatæ dicit, & facit.
Mirari Elizabeth deſiit
Excuſſiſſe illam Deo miſericordiæ Viſcera,
Cum ita concuſſiſſe notauit ſua.

Trepidat ad acceſſum Iudicis reus Puer,
Mox abſolutus vinculis Adæ
In libertatis experientiam ſaltat.
Felix cui nec Matris, nec Herodis ergaſtula
Adimere exultationem potuerunt.
Erudiuntur in ſummam Vrbanitatem Montana;
Perſonato in ſerui forma Domino
Infans, vel incluſus, aſſurgit,
Et Matris vterum in theatri vſus conuertens
Feſtos de ſe ipſo dat ludos.
Qualem eum Gigantem credam
Qui ſaltu vnico Naturæ fines egreſſus
Extremas Gratiæ attigit metas:
Adeſſe ſalutem cui primùm, quàm Matri
Gratus filius nunciaret?
Otia, Viator, prohibet Deus præſens.
Ioannes excitatus eſt, vt præiret,
Tu excitandus es, vt ſequaris.

ELOGIVM QVARTVM.

Ingenti Mundi gaudio naſcitur.

Boni Maioris deſiderium
Impatientiam Minoris inducit.
Vbi Mariam ſperare Obſtetricem potuit,
Tam ſancti deſiderio gremij,
Penè ſe Matris excuſſit ex vtero Propheta Puer.
Puerum ſi dixi, non dicam Paruulum,
Vel cùm enim eſſe vix cœperat,
Iam coram Domino magnus erat.
Antiqua Mulier, & Noua Mater,
Enititur in vno fœtu plura prodigia.
Gaudij magnitudinem Domus vna non capit;
In vicina non ſolum redundat loca,
Sed & in remotiſſima ſæcula.
Solutâ ne quidem linguâ loqueretur Zacharias,

Cui

Cui paria gaudio non ſuppeterent verba,
Nomine ſuo vocari non patitur,
Mendacium exhorreſcens
Si ſe Maiorem diceret parem ſibi.
Agit Dei Amanuenſem, qui minus poteſt interpretem,
Et dictata excipiens
Ioannem ideo ſolum talem dicendum enunciat,
Quod vel antequàm dicatur, iam talis ſit.
Violenti, Viator, rapere Cælum incipiant,
Quando in Ioanne non vnicus Dei digitus,
Sed tota Dei Manus
In Cæli expugnationem iam pugnat.

ELOGIVM QVINTVM.

Puer in eremum ſecedit.

Quem Deus erudire voluerit
Sub homine non tolerat præceptore.
Ioannis origo vix quidquam debet Naturæ,
Educatio debet omnia Gratiæ.
Homo miſſus à Deo
Humana vniuerſa dimittens
Vrbium vitia non quia nouerat fugit,
Sed ne agnoſceret declinauit.
Septenni Athenæum Eremus ſtatuitur,
Ibi omnis illi Encyclopædia
Deum agnoſcere, & ſe ipſum.
Quid audiret ab hominibus
Quod ſuper homines eminens non vidiſſet?
Cælo ipſo celſior animus
Incapax alio tecto, quàm Cælo tegi,
Cogitur in camporum aperta migrare.
Auerſatur Parentum blanditias
Præmiſſus Chriſti Calici Pocillator;
Camelorum pellem induitur
Qui ſuam propemodum exuiſſet,

Et ipsomet Cilicio suo asperior sibi,
Sexcentis vitæ difficultatibus oneratur.
Cultura sui deserta nobilitans,
Annorum fugam ita cursu virtutis præuertit,
Vt senium quod adultus non poterit,
Viuat Puer.
Assuesce duris qui Cælum cogitas;
Longum, & arduum iter
Delicatos non tolerat Viatores.
Agni cœna posita ieiunis est,
Felicitatis Patria seposita miseris,
Æterna requies apposita fatigatis.

ELOGIVM. SEXTVM.

Vrbes attrahit in Eremum.

Planè Virtus nunquam minùs sola est;
Quàm cùm sola.
Oderit licet illa frequentiam,
Eam vbi non inuenit facit.
Magnes hæc Populorum
Probos trahit in admirationem,
Improbos in censuram.
Pupugit Mundum Cilicium Ioannis;
Eo excitatus itinera salutis ingreditur,
Et Præcursori cursor adhærens,
Etsi non speret assequi, non cessat sequi.
Paratur Christi piscatoribus in aquis præda;
Lauantium multitudine Iordanis prope retrorsum conuertitur,
Et adiutus lugentium lacrymis
Peccatorum naufragio decoratur.
Disponit homines in Athleticam Deus;
A Ioanne nudatis superueniet ipse cum oleo,
Et totum Cælum in præmium statuens
Totam terram aperiet in Orchestram.
Melle pastus, acerbitatem argumenti

Sapore

Sapore condit Eloquij;
Auditur à reis maiori fame qui arguit
Quàm alius quispiam qui laudaret.
Veritatem vulgo quid tegitis,
Qui eam plus æquo verbis ornatis?
Pessimè de illa sentire vos credite,
Quam diffiditis nudam posse placere.

ELOGIVM SEPTIMVM.

Pœnitentiæ fructus dum facit colligit.

Extra frequentiam exeat,
Qui velit Dei vocem audire.
Clamat illa, sed in deserto;
Tam audire volentibus vtilis,
Quàm nolentibus non molesta.
An non in feras planè degenerauerint homines,
Qui & à Christo in stabulo,
Et à Ioanne quæri debuerint in Eremo?
Orpheus Palæstinus trahit ad se omnia,
Dum verbis facta connectens,
In catenam se totum torquet.
Christum non tam voce, quàm manu indicans,
Et sontes increpans etiam cum taceret,
Genimina Viperarum Magus salutaris excantat;
Atque ita serpentum osori Deo
Viam præparat.
Eius plura miracula ne require;
Verus Deucalion
Reparare genus humanum potuerit,
Qui de lapidibus filios Abrahæ suscitarit.
Dissuadere qui Pharisæis iactantiam,
Furorem militibus,
Auaritiam Publicanis potuerit,
Is credi debeat cætera omnia potuisse.
Reddite superi Vocem suam Veritati;

Aut illam vltrà si telluri non fiditis,
Eius necessitatem mundo minuite.

ELOGIVM OCTAVVM.

Pharisæorum Legatos eludit.

Felix Virtus
Si pro admiratorum numero amatores haberet.
Vera bona
Omnes videri volunt quærere,
Cum paucissimi studeant inuenire.
Pharisæorum improbitas Christo ne occurrat,
Quia illum habet in Vrbibus,
In Eremo vestigat.
Agnoscit personatam officio
Deceptionem Ioannes;
Videt se quod est negligi,
Quod non est fingi.
Ne Ioannes esse desinat
Dici Christus recusat.
Negat se Eliam, qui tot parceret Pseudoprophetis;
Negat & se Prophetam
Qui quæ cæteri implenda prædixerant
Iam impleta narraret.
Negat se quidquam aliud quàm Vocem esse
Qui mutum in se nihil agnosceret,
Cùm & declamaret in delicatos Cilicio,
In Helluones ieiunio,
Et ipsomet silentio, in loquaces.
Disce, Viator,
Qualiter adulatores excipias;
Non perseuerabis esse quod es,
Si maior volueris audire
Quàm es.

ELOGIVM

ELOGIVM NONVM.

Christum abluit in Iordane.

Tam non amicus, quàm non capax sordium Deus est;
Vbi tamen sordes abluuntur
Quodam quasi veneficio illectus accurrit.
Deponant in Iordane peccata homines,
Vt ea tollat, eò illicò festinat Christus.
Habet ille ardores quos mitiget,
Qui non habet sordes, quas lauet.
Nouam hanc eruditionem nostræ Nequitiæ
Horret Ioannes quasi diuinæ iniuriam innocentiæ.
Addictissimus veritati;
Ne Deus quidem velit videri,
Quod prorsus esse non potest.
Cogitur tamen eius magis attendere præcepta,
Quàm merita.
Aperit Cælum obsequio;
Et est planè spectaculum Cælo dignum;
Quoties de sola est demissione contentio.
Arcano diluuio finis immineat,
Ex quo ex Arcæ suæ fenestra Deus Columbam emittit.
In terris non sisteret purissimum animal,
Nisi extra cadauera figere pedem posset.
Quando ad irruptiones iam Cælum patet,
Desidem, Viator, te nolo.
Scalas tamen qui postulas ad ascensum.
Id velim scias;
Cæli viam descensione magis,
Quàm ascensione constare.

ELOGIVM DECIMVM.

A Christo laudatur.

Facundissimus Deus vt sit
In sterili argumento fingit Harpocratem.

Auxesim ignorat tam bonus Rhetor;
Facere res maiores quàm sint potest,
Non potest dicere
In Prodromi sui laudes excurrens,
Dum maiorem dicit omnibus,
Non ideo efficit parem sibi.
A quo tamen melius vox,
Quàm à Verbo laudetur?
Aut quid iustius, quàm vt omnia accipiat
A Deo præconia,
Qui omnia ab hominibus recusasset?
Negatur arundo
Qui ruenti regendo mundo par esset;
Negatur & vento agitari,
Cui (Lucerna cum esset)
Totum penè erat à vento periculum.
Propheta describitur
Qui vel sub Materni cortina vteri,
Quæ voce nondum Oracula poterat,
Saltibus edidisset;
Immò & plus quàm Propheta,
Qui Prophetiam Euangelio copulasset,
Et illum ipsum quem promitteret
Indigitare populis posset.
Veras laudes Viator, vt habeas,
Mendaces ne cura,
Harum negligentia
Verum illarum pretium est.

ELOGIVM VNDECIMVM.

Monitis salutaribus Herodem irritat.

Monitorem fidelem
Nisi syluæ dent, aulæ non habent.
Herodem Herodi nemo describat,
Nisi qui Cilicio asper

Palpare

Palpare quempiam tam non vult, quàm non potest.
Cui parcat ex populo Princeps,
Qui ita iniurius Fratri est?
Sedet in solio Magister nequitiæ,
Vbi stare vindex innocentiæ debuisset:
Et Rex non melior, quàm Maritus,
Omnia in se ipso coronat scelera.
Tacent in aula qui timent,
Tacent qui sperant;
Si qui loquuntur,
Improbitatem, quam æmulantur, honestant:
Ingratos se rati,
Si regem, à quo excusantur, accusent.
Qui castitatis cultor in syluas abierat,
Castitatis vltor è syluis egressus,
Vocem illi se commodans
Durum regibus verbum occinit, *Non licere.*
Herodiadi tamen Rex attentior, quàm Ioanni,
Innocentissimam libertatem
Carcere punit.
Fuge Viator, ex aula,
In qua veritas in vinculis est
Cæcus ibi mutusque ni fueris, periisti.

ELOGIVM DVODECIMVM.

In vincula Coniicitur.

Voci suæ caueat Deus;
Eam illi homines auerent includere.
Hinc arctatur Ioannes in vincula,
Qui alienæ seuerus Vltor iniuriæ,
Dissimulator egregius suæ,
In eo possit plus quàm Propheta videri,
Quod seruum libidinis Regem,
Vel si non speret corrigere,
Castigare non dubitet.

In vias rectas omnem dirigens prauitatem:
Quidni Genimina Viperarum
Tortuosos amantia semper incessus
Offenderet?
Locustis, & melle pastus syluestri
Aulæ palato dulcis esse quî posset?
In spiritu Eliæ non venerat
Si nouæ pacatus esse potuerat Iezabeli.
Habet emissarius Veritatis
Quas declamet in Herodem Philippicas;
Quamdiù non cessant crimina
A censura non cessat,
Cùm pedum libertatem illi carcer imminuerit
Non sermonum.
Perditorum ingenia Viator, attende;
Quasi crimen euaderent Iudice trucidato,
Assumunt in excusationem libidinis
Parricidium;
Quod si differtur, quia timetur populus,
Fiet, quia non timetur & Deus.

ELOGIVM DECIMVMTERTIVM.

Saltatriculæ scelere trucidatur.

Affines suis semper initiis fines sunt.
Vitam à choreis auspicatus
Eandem perdidit in chorea.
Nulla dies magis funesta virtuti,
Quàm quæ nequitiæ natalis est.
Diuina Beneficia
Solemni maleficio recordatur Herodes;
Vocat Galileæ Principes
Non tam conuiuij socios,
Quàm testes flagitij.
Replicatur in Puella Matris improbitas,
Et malens diuidi Ioannem, quàm regnum,
Inocentissimum

Innocentiſſimum caput
Nocentiſſimis pedibus exigit in mercedem.
Quid aliud impudicitia poſceret
Quàm interitum Caſtitatis?
Qui ſiceram, merúmque non biberet
A quibus magis quàm ab ebriis damnaretur?
Circe venefica menſam vertit in Caueam;
Fit conuiuium belluarum, quod erat hominum;
Ceſſat vini ſitis, incipit ſanguinis;
Conceptam inter aras victimam
Lictor immolat, non Sacerdos;
Illi vulnus ipſum corona eſt.
Occidi ſe non poſſe vox probat;
Sectis amplificata faucibus,
Quem non correxit adulterum,
Inſectatur acerbiùs homicidam.
Ferali è cœna, Viator, te proripe;
Extincta Lucerna eſt;
Iam nihil hîc luce dignum expecta.

ELOGIVM DECIMVMQVARTVM.

Caput eius Conuiuis in diſco ſiſtitur.

Nunquam bene eligat, qui malè diligit.
Sapere quis dubitaſſet Puellam
Quæ Ioannem regni dimidio prætuliſſet?
Planè pretioſior regno quocunque Ioannes.
En tamen illico inconſulta Mercatrix
Muneris ſui pretium deſtruit,
Dum illud non poſcit vt habeat,
Sed vt perdat.
Ioannem non vult integrum
Quæ regnum diuiſum nouerat;
Cedit buſtum carceri,
Solum caput vendicat ſibi.
Et egebat illa planè capite

Cui omne ingenium fluxisset in pedes.
Cum hoc mutare suum si poterat,
Prohibere leuitati suæ poterat
Facultatem saltandi.
Tua nubat, ô Herodias,
Hac dote Filia;
Atque vt nubat pari, nubat Carnifici.
Pudicus esto, Viator,
Ne sis crudelis;
Filias de Matribus æstima;
Castam adultera si pariat,
Monstrum esto.

ELOGIVM DECIMVMQVINTVM.

Sanctißimis eius Cineribus Genuæ sepultis Epitaphium.

Tenuem thesaurum ne puta,
Cui custodiendo tam multa lumina vigilant.
Mors, quæ triumphat omnia,
Trophæum nusquam habet augustius eo,
Quod his eminet in columnis.
Superbit illa nusquam nobiliore captiuo,
Quia inter natos mulierum
Maior Ioanne vt non surrexit,
Ita nec cecidit.
Non erat ille quidem Lux, sed Lucerna;
Hoc ipsum tamen vt credi posset
Extingui debuit.
Homo redolens per omnia solum Cælum,
Quandiu suam non est solutus in terram,
Visus non est è terra concretus.
Clamat nihilominus hac ipsa de terra vox Verbi,
Et quia Vox Domini super aquas,
Vel ipsam maris surditatem sollicitat.
Qui Pœnitentiam olim prædicauit in Cilicio,

Eamdem

Eamdem nunc ſuadet in Cinere,
Quo vel ipſi fluctus conſperſi,
Illico reſipiſcentium modeſtiam induunt.
Procacibus auris ludibrium
Vnus hic puluis non eſt,
Ex quo vere dici iam poteſt,
Non Apum ſolum, ſed & ventorum diſſidia
Pulueris exigui iactu compoſita quieſcere.
Peccatori Pelago Dei metum inſinuat
Solus tam probi Viri conſpectus.
Ac ſi ſuum Chriſtus
Semper ſequi Prodromum debeat,
Ioanne ſpectato,
Quaſi iam Chriſtus adſit,
Perterrita elementa torpeſcunt.
Agnoſce Pacis tuæ, Liguria, veram cauſam.
Diuinæ in te charitatis ignem fouent hi Cineres;
Excitari non ſinit in tellure veſanos motus,
Qui eoſdem excitatos compeſcit in mari.
Vtere ſorte tua, Viator,
Et à Theſauro,
Qui in ditiſſimo populo habetur maximus;
Lucri vacuus ne recede.
Huc ſi procellam attuliſti, refer malaciam,
Ne Ioannis miracula minuas,
Si deprehendatur in vrbe ſua
Poſſe fluctibus quietem præcipere,
Non poſſe Ciuibus.

F I N I S.

MVTIVS VITELLESCVS SOCIETATIS IESV Præpositus Generalis.

CVM *Inscriptiones, Elogia, & Epitaphia* P. ALOYSIJ IVGLARIS nostræ Societatis Sacerdotis, aliquot eiusdem Societatis Theologi recognouerint, & in lucem edi posse probauerint, facultatem concedimus, vt typis mandentur, si ijs, ad quos pertinet ita videbitur. Datum Romæ 10. Septembris 1643.

MVTIVS VITELLESCVS.

Imprimatur. Vic. Gen. S. Officij Gen.

Facultas R. P. Prouincialis Societatis IESV in Prouincia Lugdunensi.

ANtonius Millieus Prouincialis Societatis IESV in Prouincia Lugdunensi, iuxta Priuilegium eidem Societati à Regibus Christianissimis Henrico III. 10. Maij 1583. Henrico IV. 20. Decemb. 1606. & Ludouico XIII. 14 Februarij 1611. concessum, quo Bibliopolis omnibus prohibetur ne libros ab eiusdem Societatis hominibus compositos absque Superiorum permissione imprimant, Permittit GVILIELMO BARBIER Typographo Regio vt librum cui inscriptio est *Inscriptiones, Epitaphia, & Elogia* ALOYSII IVGLARIS *Societatis IESV* ad sex proximos Annos imprimere ac liberè diuendere possit. Datum Lugduni 31. Augusti 1645.

ANTONIVS MILLIEVS.

IE n'empesche que le Liure intitulé *Inscriptiones, Epitaphia, & Elogia* ALOYSIJ IVGLARIS *Societatis IESV* soit imprimé & mis en lumiere par GVILLAVME BARBIER Imprimeur ordinaire du Roy, auec defences à tous autres en tel cas requises. Faict ce 30. Aoust 1645.

LORIN.

SOit fait suiuant les conclusions du Procureur du Roy. Faict ce 30. Aoust 1645.

SEVE.

